

ՄԵՐ ԱՆԿԻՆԵՆ

Երոպայի Ծանրակշիռ Զգուշացումները Պաքուին

Ատրպեյճանի նախագահ Իլհամ Ալիևի վերջին յայտարարութիւնները, որոնք կասկածի տակ կ'անցնեն Հայաստանի հողային ամբողջականութիւնը, կը մղեն Եւրոպական կառոյցները աւելի յստակ ու կտրուկ խօսքերով զգուշացնելու Պաքուին: Այդ շարքին ուշագրաւ էր Եւրոպական Սիուֆեան արտաքին յարաբերութիւններու եւ ապահովութեան հարցերով բարձր ներկայացուցիչ ժոզեփ Դորեթի հակադարձը, ուր ան կու գար յայտարարելու, որ Հայաստանի տարածքային ամբողջականութեան Որեւէ խախտում լուրջ հետեւանքներ պիտի ունենայ: «Հայաստանի տարածքային ամբողջականութեան որեւէ խախտում անընդունելի պիտի ըլլայ եւ լուրջ հետեւանքներ պիտի ունենայ Ատրպեյճանի հետ մեր յարաբերութիւններուն համար», ըսաւ Դորեթ: Եւրոպայի յայտարարութեամբ հանդէս եկաւ ԵՄ բարձրաստիճան մէկ այլ պաշտօնեան Փիթըր Սթանօ յայտնելով, որ Եւրոպական Սիուֆեան Ատրպեյճանին յստակ ուղերձներ կը փոխանցէ, որ այդ երկրին կողմէ Հայաստանի տարածքային ամբողջականութեան որեւէ խախտում անընդունելի է եւ ծանր հետեւանքներ պիտի ունենայ:

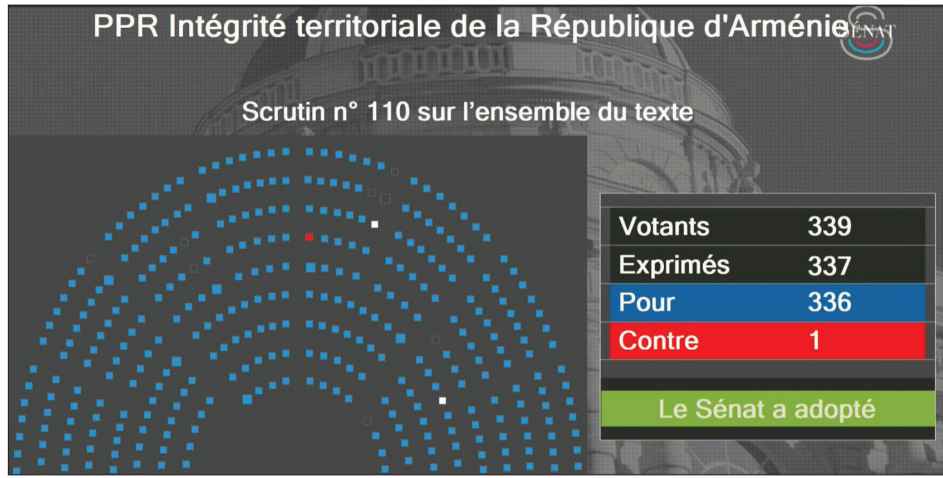
Այս շարքին պէտք է դասել նաեւ Ֆրանսայի Ծերակոյտի ընդունած բազմաբովանդակ բանաձեւը, ուր անդրադարձ կայ Հայութեան դիմագրաւած գլխաւոր հարցերուն: Գրեթէ միաձայնութեամբ եւ քաղաքական տարբեր հոսանքներ ներկայացնող բոլոր կուսակցութիւններուն կողմէ հաւանութեան արժանացած բանաձեւը կը յայտնէ աջակցութիւն Հայաստանի տարածքային ամբողջականութեան ու ինքնիշխանութեան, կը դատապարտէ Ատրպեյճանի կողմէ իր դաշնակիցներու աջակցութեամբ 2023-ի Սեպտեմբեր 19-ին եւ 20-ին իրականացուած ռազմական յարձակումը Լեռնային Ղարաբաղի դէմ, կոչ կ'ընէ Ատրպեյճանին երաշխաւորելու հայ բնակչութեան վերադարձի իրաւունքը Լեռնային Ղարաբաղ, կոչ կ'ընէ Ատրպեյճանական զօրքերուն եւ անոնց դաշնակիցներուն անյապաղ եւ անվերապահ դուրսբերումը Հայաստանի ինքնիշխան տարածքէն, կը նշէ, որ Հայաստանը իրաւունք ունի պաշտպանելու իր

Հայաստանը Կ'ողջունէ Ֆրանսայի Ծերակոյտին Բանաձեւը, Ատրպեյճանը Կը Քննադատէ Զայն

Ազգային Ժողովի նախագահ Ալէն Սիմոնեան շնորհակալութիւն յայտնած է Ֆրանսայի Ծերակոյտին ընդունած բանաձեւին համար՝ որակելով զայն «Հայաստանին եւ Հայ Ժողովուրդին աջակցող կարեւոր յանձնառութիւն»:

336 կողմ եւ 1 դէմ ձայներով ընդունուած փաստաթուղթին մէջ Ֆրանսայի օրէնսդիրները կառավարութեան կոչ կ'ընեն պատժամիջոցներ կիրառելու Ատրպեյճանի դէմ, այդ շարքին՝ կազմի եւ քարիւղի ներմուծման արգելք սահմանել: Բանաձեւով նաեւ կը պահանջուի Լեռնային Ղարաբաղ Հայ բնակչութեան վերադարձի իրաւունքի երաշխիքներ: Կոչ կը կատարուի հնարաւոր ամէն ինչ ընելու, որպէսզի Ատրպեյճանը հրատապ միանայ բանակցութիւններուն՝ Հարաւային Կովկասի մէջ կայուն խաղաղութեան հասնելու համար:

Նիստէն ժամեր անց կոչու հակադարձեց Պաքուն. Միլլի մեծ-

լիսի Միջազգային յարաբերութիւններու յանձնաժողովը պատասխան յայտարարութեամբ Ատրպեյճանի կառավարութեան կոչ կ'ընէ պատժամիջոցներ կիրառելու Ֆրանսայի դէմ, սառեցնելու Ֆրանսայի պաշտօնեաներու հաշիւները, դադարեցնելու տնտեսական կապերը Փարիզի հետ՝ Ֆրանսական բոլոր ընկերութիւնները դուրս բերելով

Ատրպեյճանէն: «Հակաատրպեյճանական» գնահատելով Փարիզի քաղաքականութիւնը՝ Պաքուն կը յայտարարէ, թէ երկու երկիրներուն յարաբերութիւնները պատմութեան մէջ ամենացած մակարդակի վրայ են, «ըստ էութեան, կրնան համարուիլ կասեցուած»:

Հայաստան Ատրպեյճանէն Կ'ակնկալէ Երաշխիքներ Եւ Պատրաստ Է Տալու Երաշխիքներ

Նիկոլ Փաշինեան իր կուսակիցներու հետ հանդիպման ընթացքին

Հայաստանը խաղաղութեան գործընթացին մէջ Ատրպեյճանէն կ'ակնկալէ թաքնուած տարածքային պահանջներ չունենալու երաշխիքներ եւ պատրաստ է փոխադարձաբար նոյն երաշխիքը տալու Ատրպեյճանին:

Այս մասին յայտնած է Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը՝ «Քաղաքացիական Պայմանագիր» կուսակցութեան նախաձեռնող խումբի նիստին ժամանակ՝ ներկայացնելով, թէ ուր հասած է խաղաղութեան պայմանագրին շուրջ աշխատանքը:

«Աշխատանքը հասել է մի տեղ, որ մենք Ատրպեյճանից, Ատրպեյճանը մեզնից լրացուցիչ երաշխիքներ ենք ուզում, որ մենք փոխադարձաբար միմեանցից թաքնուած տարածքային պահանջ-

ներ ու նկրտումներ չունենք: Դիւանագիտական բնագրերը միշտ տարբեր շրջադարձեր, ենթադրեր, տողատակեր են ունենում: Եւ մենք Ատրպեյճանի, երեւի Ատրպեյճանն էլ՝ մեր, առաջարկների տողատակերում տարածքային պահանջները՝ եթէ ոչ այսօր, ապա հետագայ վտանգներ ենք տեսնում», ըսած է Փաշինեան:

Ըստ վարչապետին՝ իրադրութեանը կարելի է վերաբերիլ տարբեր կերպ, սակայն իրադրութեան պէտք է վերաբերիլ որպէս աշխատանքային գործընթաց, որ պէտք է շարունակել կառավարել, մինչեւ հարցերը պատասխան ստանան:

Վարչապետը կը համարէ, որ

Սպառազինութեան Ոլորտին Մէջ ՌԴ-ի Հետ Խնդիրները Մեծամասամբ Կարգաւորուած Են

Սպառազինութեան ոլորտին մէջ ռուսաստանեան ընկերութիւններու հետ ունեցած խնդրայարուց հարցերը մեծամասամբ կարգաւորուած են, սակայն շարք մը խնդիրներ կը շարունակեն մնալ չլուծուած, «Ազատութեան» գրաւոր հարցումին ի պատասխան յայտնած են Պաշտպանութեան նախարարութեան չլուծուած խնդիրները, որ արդեօք խօսքը 400 միլիոն տոլարի շրջանակին մէջ իրականացուած մատակարարումներուն մասին է:

Ռեցախեան երկրորդ պատերազմէն յետոյ Հայաստանի իշխանութիւնները ամենաբարձր մակարդակով կը դժգոհէին, թէ Ռուսաստանին միլիտարի տոլարներ փոխանցած են, սակայն զէնք չեն ստացած:

Ռուսաստանի դեսպանը, մինչդեռ, մէկ ամիս առաջ պնդած էր, թէ ռազմատեխնիկական համագործակցութեան ոլորտին մէջ Երեւանի եւ Մոսկուայի միջեւ կնքուած գրեթէ բոլոր պայմանագրերը աւարտած են ժամանակին:

Իշխանական պատգամաւորները միայն վերջերս յայտնեցին, որ Ռուսաստանը արդէն մատակարարումներ կ'իրականացնէ: Պաշտպանութեան յանձնաժողովի անդամ Գագիկ Մելքոնեան մօտ մէկ շաբաթ առաջ «Ազատութեան» ըսած էր, որ ռուսական զէնքի խմբաքանակ մը արդէն Հայաստան հասած է:

ԲԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

Ատրպեյճանը Ձգտում է «Յադրոդի Խաղաղութիւն» Կնքել Հայաստանի Հետ

ՏԻՊՈՒՆ ԳՐԻՊՈՐԵԱՆ

Ատրպեյճանի նախագահ Իլհամ Ալիևը Յունուարի 10-ին հարցազրոյց տուեց ատրպեյճանական լրատուամիջոցներին, որի ընթացքում աղմկայարոյց բազմաթիւ յայտարարութիւններ արեց: Ալիևի հարցազրոյցը բուռն արձագանքի արժանացաւ Հայաստանում: Նրան օրեր անց հրապարակայնօրէն արձագանքեց Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը՝ նշելով, որ Պաքուից հնչող յայտարարութիւնները լրջագոյն հարուած են խաղաղութեան գործընթացին:

Ատրպեյճանի նախագահը հարցազրոյցի ընթացքում մեծ հաշուով ընդամէնը կրկնեց այն թեզերը, որոնք վերջին ամիսների ընթացքում հնչեցուցած էին Պաքուի պաշտօնակազմի եւ ոչ պաշտօնակազմի խօսակների կողմից: Այնուամենայնիւ, այս հարցազրոյցի կարեւորութիւնն այն է, որ Ատրպեյճանի առաջնորդը յայտնի որոշ հանգամանքների մասին առաջին անգամ խօսեց ուղիղ տեքստով:

Ալիևի արած ակնառու յայտարարութիւններն առնչուած էին խաղաղութեան գործընթացի երեք կարեւոր ուղղութիւններին՝ սահմանային փաթեթ, ապաշրջափակում եւ պայմանագրի իմպլեմենտացիայի մեխանիզմ կամ երաշխաւորի ինստիտուտ:

Սահմանային փաթեթի վերաբերեալ Ալիևը հաստատեց այն թեզը, որը վերջին շաբաթների ընթացքում առաջ էր քաշուած խաղաղութեան գործընթացի մէջ ներգրաւուած ատրպեյճանցի այլ պաշտօնեաների կողմից՝ սահմանային գերազանցութեան հարցը: Ակնյայտ

նազատման գործընթացի շուրջ պայմանաւորութիւնները պէտք է տարանջատել խաղաղութեան պայմանագրի շուրջ ընթացող բանակցութիւններից:

Ալիևն ուղիղ տեքստով յայտարարեց նաեւ, որ 1970-ականներին ԽՍՀՄ գինուած ուժերի գլխաւոր շտապի քարտէզները չեն կարող սահմանազատման գործընթացի հիմք դառնալ: Երկարատեւ դադարից յետոյ Ալիևը յայտարարեց նաեւ այս գործընթացում պատմական քարտէզների օգտագործման անհրաժեշտութեան մասին եւ առաջին անգամ պարզաբանեց, որ խօսքը կա՛մ Հայաստանի եւ Ատրպեյճանի առաջին հանրապետութիւնների շրջանի, կա՛մ էլ երկու երկրների խորհրդայնացման ժամանակահատուածի քարտէզների մասին է:

Ալիևը հրապարակայնօրէն հնչեցրեց նաեւ սահմանային փաթեթին առնչուող մէկ այլ պահանջ, որը հաւանաբար հայկական կողմին է փոխանցուել նաեւ փակ ձեւաչափով: Խօսքը ԽՍՀՄ փլուզումից առաջ Ատրպեյճանական ԽՍՀ տարածքում ներառուած ութ գիւղերից չորս ոչ անկլաւային գիւղերի վերադարձի մասին է: Այստեղ տեսնում ենք, որ Ատրպեյճանը Հայաստանի վերահսկողութեան տակ գտնուող ութ գիւղերի խնդիրը բաժանել է երկու մասի: Ոչ անկլաւային գիւղերի վերադարձը Ատրպեյճանի հայելային պահանջն է Հայաստանին: Այն նպատակ է հետապնդում չէզոքացնել 2021 եւ 2022 թուականներին Հայաստանի օկուպացուած տարածքներից ատրպեյճանական զորքերի հետքաշման հարցը: Ակնյայտ

է, որ Ատրպեյճանը որեւէ պարագայում չի պատրաստուում լքել այդ տարածքները:

Ալիևի առանցքային միւս յայտարարութիւնն առնչուած էր ապաշրջափակման թեմային: Ատրպեյճանի նախագահն աւելի յստակ կրկնեց նախկինում արուած իր յայտարարութիւնն այն մասին, որ կա՛մ մայրցամաքային Ատրպեյճանը Մեղրիով Նախիջևանին կապող հաղորդակցութիւնը գործելու է առանց մաքսային ու սահմանային վերահսկողութեան, կա՛մ Հայաստանի եւ Ատրպեյճանի միջեւ որեւէ հաղորդակցութիւն ընդհանրապէս չի բացուելու: Յատկանշական է, որ Ալիևը վերջին ամիսների ընթացքում առաջին անգամ խօսեց այդ երթուղու վրայ անվտանգութեան ապահովման անհրաժեշտութեան մասին՝ յղում անելով 2020-ի Նոյեմբերի 9-ի յայտարարութեանը, այսինքն՝ ուսական ներկայութեան անհրաժեշտութեանը:

Խաղաղութեան պայմանագրի հետ ուղղակի առնչութիւն ունեցող միւս խնդիրը, որին անդրադարձ կատարեց Ալիևը, այսպէս կոչուած երաշխաւորի ինստիտուտն է: Ատրպեյճանի նախագահն այս հարցում եւս աւելի յստակ ու ուղիղ տեքստով հնչեցրեց այն, ինչ մինչ այդ յայտարարում էին Պաքուի ոչ պաշտօնակազմի խօսակները փորձագիտական դաշտից: Ատրպեյճանը փաստացիօրէն հրաժարուած է այդ մեխանիզմը ներառել փաստաթղթի մէջ եւ բացառում է երրորդ կողմերի ներգրաւուածութիւնը խաղաղութեան պայմանագրի հետ առնչութիւն ունեցող հարցերում:

Ատրպեյճանում իշխանամերձ փորձագէտներն այս դիրքորոշման

համար նոր հիմնաւորում են գտել՝ խաղաղութեան պայմանագիրը չպէտք է խախտի աշխարհաքաղաքական բալանսը Հարաւային Կովկասում եւ գործիք դառնայ Արեւմուտք-Ռուսաստանի դիմակայութեան մէջ: Սա հետաքրքրական հիմնաւորում է այն առումով, որ Հայաստանի իշխանութիւնները, արեւմտեան հովանու ներքոյ խաղաղութեան գործընթացի մէջ ներգրաւուելով, համոզուած էին, որ Երեւանն ու Պաքուն ունեն Ռուսաստանին տարածաշրջանից դուրս մղելու ընդհանուր շահ: Դիւանագիտական այս դիւետանտութեան հետեւանքն այն է, որ Ատրպեյճանը Ռուսաստանի լուրջացն համաձայնութեամբ հայթափել է Արցախը, արեւմտեան հարթակներից մաքսիմալ դիվիդենդներ ստանալուց յետոյ Արեւմուտքին գրկել է բանակցային գործընթացում առանցքային դերից, իսկ այժմ խօսում է տարածաշրջանում աշխարհաքաղաքական բալանսը խախտելու անթոյլատրելիութեան մասին:

Բանակցային գործընթացին ուղղակի առնչութիւն ունեցող յայտարարութիւններից բացի Ալիևը հարցազրոյցի ընթացքում շատ աւելի օգիտոյ ու մաքսիմալիստական յայտարարութիւններ է արել: Ուստի ամէնը տեղի է ունենում մի ժամանակահատուածում, երբ թէ՛ Պաքուն, թէ՛ Երեւանը խօսում են բանակցութիւններում առաջընթացի մասին: Սա նշանակուած է արդեօք, որ Պաքուն խոչընդոտում է

Շար.ը էջ 8

Չինաստանի Միջուկային Հետաքրքրութիւնը Հայաստանում

ՅԱԿՈՒ ԲԱՂԱԵԱՆ

Անցնող շաբաթ տեղի ունեցաւ մի իրադարձութիւն, որը անվտանգային, քաղաքական հարցերի թոհուբոհում մնաց ստուերում, թէեւ իր էութեամբ թերեւս ոչ միայն բաւականին քաղաքական է, այլ աշխարհաքաղաքական: Հայաստանում Չինաստանի դեսպանը այցելել էր Հայաստանի ատոմային էլեկտրակայան՝ ճանաչողական այցով, ինչպէս նշուել էր հաղորդագրութեան մէջ: Թէ՛ յատկապէս ի՞նչն էր ուղղում «ճանաչել» չինացի դիւանագետը, պարզ չէ, սակայն ինքնին բնութագրումը յատկանշական է, հաշուի առնելով մի շարք հանգամանքներ հայկական ատոմակայանի թէ՛ կենտրոնի, թէ՛ քաղաքական, թէ՛ տեխնոլոգիական նշանակութեան իմաստով:

Ի վերջոյ, հայկական ատոմակայանի շահագործումը երկարաձգուած է հերթական անգամ, իսկ դա ամենեւին էլ սովորական տեխնոլոգիական ցիկլ չէ խաղաղ ատոմային էներգիայի բնագաւառում: Խօսել հայկական ատոմակայանի քաղաքական, ընդհուպ ուղղաքաղաքական նշանակութեան մասին, երեւի թէ նոյնպէս աւելորդ է: Դէ, իսկ այն, որ Հայաստանի էներգետիկ անվտանգութեան հարցում ՀԱԷԿ-ն ունի շոշափելի եւ առանձնապատուկ դեր, նոյնպէս կասկածիք վեր է: Այդ բաղադրիչներից յատկապէս ի՞նչն է հետաքրքրել Չինաստանի դեսպանին, պարզ չէ, սակայն ան-

կասկած է, որ Հայաստանի ատոմակայանի հանդէպ Փեքինի հետաքրքրութիւնը՝ որ դրսեւորուած է դեսպանի մակարդակով, վկայում է Հայաստանի եւ գուցէ ընդհանրապէս ռեգիոնալ անվտանգութեան հարցերում Փեքինի համապարփակ ուշադրութեան մասին:

Ըստ հաղորդագրութեան, դեսպանը ատոմակայանի ղեկավարութեան հետ քննարկել է նաեւ միջուկային էներգետիկայի բնագաւառում հնարաւոր գործակցութեան հարցեր: Մեծ հաւանականութեամբ, գործող ատոմակայանը Չինաստանի համար աւելի շուտ «ինֆորմացիոն առիթ» է, իսկ բուն հետաքրքրութեան առարկան կարող է լինել Հայաստանում նոր ատոմակայանի կառուցման հարցը, որ պարբերաբար քննարկուած է աշխուժօրէն եւ այդ քննարկումները ծաւալուեցին նաեւ օրերս, երբ թեմային անդրադարձել էր վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը: Հայաստանին «մոտուլային ռեակտորներ» առաջարկ ունենալու մասին խօսել են ամերիկացի դիւանագետներ: Ռոսատոմը իր հերթին Հայաստանին առաջարկում է նոր ատոմակայանի շուրջ բանակցութիւններ:

Արդեօք Չինաստանը ունի մտադրութիւն «մտնել» այդ գոր-

ծընթացի մէջ եւ իր հերթին ունի առաջարկներ Հայաստանին, կամ այդպիսիք մշակելու եւ ներկայացնելու մտադրութիւն, ինչի համար էլ Չինաստանի դեսպանը ստացել է Հայաստանի ատոմակայան «ճանաչողական այց» կատարելու յանձնարարութիւն: Չինաստանը ունի ատոմային էներգետիկայի զարգացման ծրագիր, թէեւ ներկայումս իհարկէ Չինաստանի էներգետիկ համակարգում ատոմակայանների տեսակարար կշիռը փոքր է՝ 4.9 տոկոս: Այդուհանդերձ, Փեքինը ծրագրում է մինչեւ 2030 թուականը եռապատկել իր միջուկային էներգետիկայի հզորութիւնը: Չինաստանն ունի միջուկային էներգետիկայով զբաղուող երեք խոշոր ընկերութիւն. China National Nuclear Corporation-ը, որը Չինաստանի ազգային միջուկային էներգետիկայի գործակալիւն է, China General Nuclear Power Group, որն աշխատում է հիմնականում Չինաստանի հարաւ-արեւելքում եւ մասնագիտանում է ֆրանսական միջուկային տեխնոլոգիաները իւրացնելու մէջ, եւ State Power Investment Corporation-ը, որը մասնագիտանում է ամերիկեան միջուկային տեխնոլոգիաները իւրացնելու մէջ:

«ԱՌԱՋԻՆ ԼՐԱՏՈՒԱԿԱՆ»

Հրատարակելով հայաստանեան մամուլին մէջ լոյս տեսնող տարբեր յօդուածներ «ՄԱՍԻՍ» անպայմանօրէն չի բաժնէր հոն արտայայտուող բոլոր տեսակետները

ՄԱՍԻՍ
ՇԱՐԱԹ ԱՌԵՐԹ
ՄԱՍԻՍ ՇԱՐԱԹԱԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ
ՄՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԴՆՁԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի
ԽՄԲԱԳԻՐ
ԳՐԻՊՈՐ ԽՆՏԱՆԵԱՆ
ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԵՆ
ՎԱՐԷ ԱՁԱՊԱՐԵԱՆ
MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August
ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$250.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.
Periodicals Postage Paid at Pasadena CA.
Please Send Address Change To MASSIS WEEKLY

ԼՈՒՐԵՐ

Փաշինեանի Կարծիքով Հայաստանը Կարիք Ունի Նոր Սահմանադրութեան

Վարչապետ Փաշինեան Արդարադատութեան նախարարութիւնի անդամներու հետ հարցազրոյցի ընթացքին

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան Յունուար 18-ին այցելած է Արդարադատութեան նախարարութիւն՝ գերատեսչութեան 2023 թուականի գործունէութեան հաշուետուութիւնը քննարկելու նպատակով:

Մինչ քննարկումը՝ վարչապետը կատարած է երկու շեշտադրում: «Առաջինը՝ Արդարադատութեան նախարարութիւնը ներգրաւուած է սահմանադրութեան յանձնաժողովի աշխատանքներում: Ուզում եմ սահմանադրութեան գործընթացի ռազմավարական նշանակութիւնը ընդգծել, որովհետեւ այստեղ, ի հարկէ, կան շատ լուրջ եւ քաղաքական, եւ ընկերահոգեբանական, եւ անվտանգային հարցեր: Հասկանալիօրէն եւ ակնյայտօրէն մենք պարտու ենք մի աշխարհում, որը շատ մեծ արագութեամբ եւ անկասխատեսելի ուղղութիւններով փոխուած է, եւ շատ կարեւոր է, ի վերջոյ, պատասխանել հետեւեալ հարցին՝ իսկ որո՞նք է Հայաստանի Հանրապետութեան անվտանգութեան ապահովման մեր տեսլականը եւ բանաձեւը: Մենք այս հարցի շուրջ բազմիցս ենք

քննարկումներ ունեցել ամենատարբեր ձեւաչափերով, եւ իմ եզրակացութիւնն այն է, որ Հայաստանի Հանրապետութեան անվտանգութիւնն ապահովելու անկիւնաքարը օրինականութիւնն է: Ի՞նչ է սա նշանակում: Սա նշանակում է, որ մենք պէտք է ձեւակերպենք խնդիրը շատ յստակ, ի հարկէ խնդիրը կամ ձեւակերպումը շատ ակնյայտ է, բայց մենք պէտք է սա չզլանանք վերաբարձանագրել, իսկ արձանագրումը հետեւեալն է, որ մենք խնդիր ենք դնում, որ Հայաստանի Հանրապետութիւնն իր միջազգայնօրէն ճանաչուած տարածքում կայանայ, զարգանայ՝ որպէս իրաւական, ժողովրդավարական պետութիւն: Եւ սա պէտք է լինի մեր երկրի ապագայի ռազմավարական ընկալումը՝ Հայաստանի Հանրապետութիւնը որպէս ինքնիշխան, իրաւական, ժողովրդավարական պետութիւն, եւ ընկերային պետութիւն: Ի հարկէ այս թուարկումը կարելի է շարունակել, բայց ես խօսում եմ այս պահին առաջնային ուղղութիւնների մասին:

Ամուլսարի Հանգի 12,5 Տոկոսը Պիտի Անցնի Հայաստանի Կառավարութեան

Ամուլսարի հանգավայրը շահագործող «Լիդիան Արմէնիա» փակ բաժնետիրական ընկերութիւնը Հայաստանի կառավարութեան նուիրաբերած է իր բաժնետոմսերուն 12,5 տոկոսը: Կառավարութեան Յունուար 18-ին նիստին համապատասխան նախագիծը ներկայացուց տնտեսութեան նախարարի տեղակալ Անի Իսպիրեանը:

Ան յիշեցուց, որ 2023 թուականին կառավարութեան, Եւրասիական զարգացման դրամատան եւ «Լիդիան Արմէնիա» փակ բաժնետիրական ընկերութեան միջեւ կնքուած է փոխըմբռնման յուշագիր: Յուշագրով նախատեսուած է դիտարկել Ամուլսարի հանգավայրի նախապատրաստական, շինարարական եւ հետագայ շահագործման աշխատանքներու շարունակման հնարաւորութիւնը: «Ծրագրի արդիւնաւէտ իրագործման համար «Լիդիան Արմէնիա» ընկերութիւնը պարտաւորուած է ապահովել առնուազն 250

միլիոն տոլարի չափով ներդրումներ: Ծինարարութեան ընթացքում «Լիդիան Արմէնիա» ընկերութիւնը պարտաւորուել է վճարուող բնապահպանական հարկից ազդակիր համայնքներին բնապահպանական ծրագրերի իրականացման համար մասհանումներից բացի տրամադրել նաեւ 7 միլիոն տոլարի չափով տարեկան ֆինանսական աջակցութիւն իւրաքանչիւր 12 ամեայ ժամանակահատուածի համար: «Յուշագրի շրջանակներում ընկերութիւնը պարտաւորուել է նաեւ կառավարութեանը նուիրատուութեամբ տրամադրել «Լիդիան Արմէնիա» ընկերութեան կանոնադրական դրամատուլիի 12,5 տոկոս բաժնետոմսերը: Նախագիծով առաջարկուած է ընդունել յուշագ-

Ըստ Դատախազին՝ Գազիկ Խաչատրեան Փորձ Կը Կատարէ Նիստը Խոչընդոտելու

Պետական Եկամուտներու կոմիտէի (ՊԵԿ) նախկին նախագահ Գազիկ Խաչատրեան մօտ կէս ժամ ուշացաւ իր դատավարութենէն: Փաստաբանը ըսաւ, որ սալակով տեղաշարժող պաշտպանեալը հիւանդանոցն էր:

ՊԵԿ նախկին նախագահ Գազիկ Խաչատրեան

«Ինչ տեղեկացրին, որ ներերակային ներարկում պէտք է կատարուի, որը խնդիրներ է յառաջացնում երակների բարակութեան եւ այլնի հետ կապուած, իրենց բառերով ասած՝ չի ստացւում այս պահին, դրա համար մի քիչ ձգձկում է», ըսաւ Երեմ Սարգսեանը:

Խաչատրեան դատարան եկաւ շտապօգնութեան մեքենայով՝ բժիշկներու ուղեկցութեամբ, ու նիստը չսկսած փաստաբան Երեմ Սարգսեանը խնդրեց ընդմիջել գայն, որ պաշտպանեալին ներարկում ընեն:

Խաչատրեանի փաստաբանը յայտարարեց՝ ողնաշարի լուրջ խնդիրներ ունեցող պաշտպանեալը Հայաստանի մէջ չեն կրնար վերահատել, իսկ Գազիկ Խաչատրեանը չի կրնար երկար նստած մնալ՝ ցաւերը կը սաստկանան: Ըստ Երեմ Սարգսեանի՝ նոյնիսկ պետական յանձնաժողովներու բժիշկները լուրջ գնահատած են անոր վիճակը:

Դատախազութիւնը բազմիցս յայտարարած է՝ նման բնագրերով մեղադրեալը ամէն անգամ նիստերը կը յետաձգէ: Դատախազ Գէորգ Սարգսեանը ըսաւ՝ նոյնիսկ հաշիւը կորսնցուցած են:

«Եթէ Դուք չէք ծրագրաւորում խոչընդոտել դատական նիստի բնականոն ընթացքը, եթէ չի ծրագրաւորել պաշտպանութեան կողմը, որ որեւէ իքս պահի պէտք է դատական նիստը վատաւող լինելու պատճառաբանութեամբ ընդհատուի եւ չշարունակուի, եթէ չկայ նիստի ձախողում ծրագրաւորած պաշտպանութեան կողմից, ապա բնական է՝ որեւէ խոչընդոտ չկայ այս պայմանում, որ Սեդրակ Առուստամեանը հարցաքննուի, եւ յետոյ արդէն պաշտպանութեան կողմից միջնորդութիւն ներկայացուի»,

ըսաւ դատախազը:

Հայաստանեան իրաւապահները 6 տարի մաքսային եւ հարկային ծառայութիւնները, եւս երկու տարի ալ Երեւանի նախարարութիւնը ղեկավարած 68-ամեայ Խաչատրեանը կը մեղադրեն չարաչանման, վատնում կատարելու, փողերու լուսացման օժանդակելու, պաշտօնէական լիազօրութիւնները չարաչանելու, կաշառք ստանալու, պաշտօնէական կեղծիքներ կատարելու համար: Ընդհանուր առմամբ, Խաչատրեանի գործողութիւններուն հետեւանքով պետութեան պատճառուած վնասը եւ կաշառքի չափը կը կազմէ աւելի քան 41 միլիոն տոլար:

Այս գործով վկայ Սեդրակ Առուստամեանը նոյն այս դրուագով նաեւ մեղադրեալ է: Ըստ իրաւապահներուն՝ «Բարգաւաճ Հայաստան» կուսակցութեան առաջնորդ Գազիկ Մառուկեանի առեւտրային կայրութեան ղեկավարը Գազիկ Խաչատրեանին աւելի քան 22 միլիոն տոլար կաշառք տուած է, որ «Մուլթի Կրուփը» խոչընդոտներ չունենայ հարկային դաշտին մէջ:

Աւելի վաղ Խաչատրեանի փաստաբանը պնդած էր, որ այդ գումարը Առուստամեանը պարտքով տուած է, որ Խաչատրեանի որդիները Լոս Անճելըսի մէջ առանձնատուն գնէին:

ՀՀ Կառավարութեան Կը Հերքեն Մեղրին Դատարկելու Մասին Տարածուող Լուրերը

Կազմի ղեկավարի տեղակալ Տարօն Չախոյեանը հերքած է լուրերը, թէ իշխանութիւնները կը պատրաստուին Մեղրին դատարկելու: Ան շեշտած է, որ այդ լուրերը կեղծ են, անհիմն եւ իրականութեան հետ աղբրս չունին:

րի համար: Մեղրիում պետական միջոցներով այս տարի կը սկսուի նոր դիտարկման կառուցման շինարարութիւնը»:

Յետգրութեամբ Չախոյեան ընդգծած է՝ իշխանութիւնը միայն մէկ բան կրնայ յանձնել. Մեղրին «դատարկելու» մասին կեղծ լուրերը տարածողները հանրութեան դատին:

Անդրադառնալով Մեղրիի մէջ պետական կառուցները փակելու մասին տարածուող լուրերուն՝ կառավարութեան անդամը յիշատակած է այն աշխատանքները, որոնք կառավարութիւնը կ'իրականացնէ եւ կը պատրաստուի իրականացնելու Մեղրիի մէջ:

Աւելի վաղ «Հայկական ժամանակ»-ի հետ զրոյցին, Մեղրիի համայնքապետ Բագրատ Չաքարեան վրդովմունք յայտնած էր համայնքը «դատարկելու» մասին վերջին օրերուն շրջանառուող կեղծ լուրերուն վերաբերեալ: Ըստ անոր՝ այն անձը, որ տեղեկութիւններ կը տարածէ, թէ Մեղրին շուտով պիտի դատարկուի, պետութեան, անոր անվտանգութեան թշնամին է:

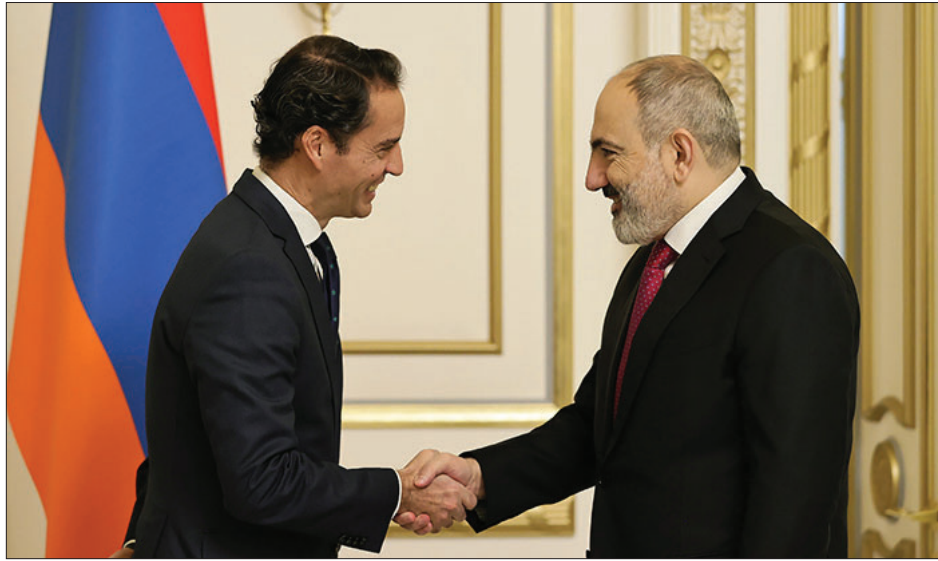
«Մեղրիում կառուցուած է նոր մաքսակէտ 21 միլիոն եւրօ վարկային եւ դրամաշնորհային միջոցներով: Մեղրիում կառուցուելու է ոստիկանութեան ստորաբաժանման տիպային շէնք, որը օրինակելի է լինելու միւս ստորաբաժանումներին»:

րից բխող բաժնետոմսերի նուիրատուութիւնը», ըսաւ Իսպիրեան: Միաժամանակ, նախագիծով կը նախատեսուի բաժնետոմսերու կառավարման լիազօրութիւնը վերա-

պահել Տնտեսութեան նախարարութեան, եւ նշեալ նուիրատուութիւնը ընդունելու համար Տնտեսութեան նախարարութիւնը պիտի կնքէ համապատասխան պայմանագիր:

ԼՈՒՐԵՐ

Նիկոլ Փաշինեան Եւ Խալիեր Քոլոմբինա Քննարկած Են Հայաստան-ՆԱԹՕ Համագործակցութեան Առնչուող Հարցեր

Նիկոլ Փաշինեան կ'ընդունի ՆԱԹՕ-ի գլխաւոր քարտուղարի յատուկ ներկայացուցիչ Խալիեր Քոլոմբինան

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան ընդունած է Կովկասի եւ Կեդրոնական Ասիոյ մէջ ՆԱԹՕ-ի գլխաւոր քարտուղարի յատուկ ներկայացուցիչ Խալիեր Քոլոմբինան: Զրուցակիցները քննարկած են Հայաստան-ՆԱԹՕ համագործակցութեան, ինչպէս նաեւ տարածաշրջանային եւ միջազգային անվտանգութեան առնչուող հարցեր:

Վարչապետը անդրադարձած է Հարաւային Կովկասի մէջ անվտանգային իրավիճակին, Հայաստան-Ատրպէյջան յարաբերութիւններու կարգաւորման գործընթացի վերջին զարգացումներուն ու խաղաղութեան գործընթացին՝ համա-

ձայն նախապէս համաձայնեցուած հանրայն սկզբունքներուն:

Զրուցակիցները մտահոգութիւն յայտնած են Ատրպէյջանի նախագահի վերջին յայտարարութիւններուն առնչութեամբ, որոնք կը հակասեն բանակցութիւններու ամբողջ տրամաբանութեան եւ կը նպաստեն տարածաշրջանին մէջ լարուածութեան:

Այս ծիրին մէջ, վարչապետը կարեւորած է միջազգային հանրութեան հասցեական արձագանգն ու գործողութիւններուն անհրաժեշտութիւնը՝ ուղղուած Հարաւային Կովկասի մէջ կայունութեան ու խաղաղութեան:

«Ձանգեզուրի Սիջանցքի» Մասին Երբեք Խօսք Չէ Եղած. Լաւրով

Ռուսաստանի, Հայաստանի եւ Ատրպէյջանի ղեկավարներու եռակողմ պայմանաւորուածութիւններու շրջանակին մէջ երբեք խօսք չէ եղած «Ձանգեզուրի միջանցքի» մասին: Այս մասին մամուլի ասուլիսի ժամանակ յայտարարած է Ռուսիոյ արտաքին գործերու նախարար Սերգէյ Լաւրովը՝ մեկնաբանելով հայ-ատրպէյջանական կարգաւորման շուրջ ստեղծուած իրավիճակը:

Ռուսիոյ արտաքին գործերու նախարար Սերգէյ Լաւրով

Խաւորէ Ատրպէյջանի արեւմտեան շրջաններու եւ Նախիջևանի միջեւ ճանապարհային հաղորդակցութեան անվտանգութիւնը երկու ուղղութիւններով, իսկ այդ ճանապարհային հաղորդակցութեան նկատմամբ վերահսկողութիւնը կ'իրականացնեն Ռուսիոյ ԱԴՄ սահմանապահ ծառայութեան մարմինները:

«Սա մէջբերում է այն փաստաթուղթին, որ եռակողմ ձեւաչափով ստորագրուած է 2020 թուականի Նոյեմբեր 9-ին», ըսած է Լաւրովը:

«Իսկապէս, վերջին օրերուն Հայաստանի եւ Ատրպէյջանի ղեկավարները իրենց հրապարակային մեկնաբանութիւններուն մէջ անդրադարձած են Ատրպէյջանի եւ Նախիջևանի միջեւ կապեր հաստատելու թեմային: Փաշինեան ըսած է, որ Հայաստանը կտրականապէս դէմ է «Ձանգեզուրի միջանցքին»: «Ձանգեզուրի միջանցքի» մասին երբեք խօսք չէ գացած այն պայմանաւորուածութիւններու շրջանակին մէջ, որոնք ձեռք բերուած են նախագահ Փութինի, Ալիեւի եւ Փաշինեանի կողմէ», ըսաւ ան:

Անոր խօսքով՝ 2020 թուականի Նոյեմբեր 9-ին ստորագրուած յայտարարութեան մէջ, որ դադրեցուցած է պատերազմը, ըսուած է, որ բոլոր տնտեսական եւ ճանապարհային փոխադրութեան կապերը պիտի ապաշրջանադարձուին: Միաժամանակ Հայաստանը կ'երաշ-

Հայաստանը Պէտք է Փորձէ Գտնել Նոր Դաշնակիցներ, Գործող Սեխանիզմները Չարդարացուցին. Միրզոյեան

ՀՀ արտաքին գործերու նախարար Արարատ Միրզոյեան դիւանագիտական տարուան ամփոփիչ ասուլիսի ժամանակ

2023 թուականի դիւանագիտական տարուան ամփոփիչ ասուլիսի ժամանակ ՀՀ արտաքին գործերու նախարար Արարատ Միրզոյեան յայտնեց, որ Հայաստանը պէտք է փորձէ գտնել նոր դաշնակիցներ: Սա, ըստ անոր, պայմանաւորուած է անով, որ երկիրը փարատ է իր անվտանգային մտահոգութիւնները:

Միրզոյեան նշեց, որ գործարկուած են մեխանիզմներ, որոնք աւելացուցած են անվտանգութեան աստիճանը: «Մենք այդպիսին ենք գնահատում ԵՄ առաքելութիւնը, այդպիսին ենք գնահատում մեր սերտ գործընկերների յայտարարութիւնները, օրինակ՝ Իրանի ու բազմաթիւ այլ երկրների, կազմակերպութիւնների հետ», ըսած է ան:

Միրզոյեանի խօսքով՝ Հայաստանը բախած է իրավիճակի մը, երբ դաշնակցային գործող մեխանիզմները չարդարացուցին ակնկալիքները:

Նախարար Միրզոյեան՝ նշեց, որ ՀՀ-ի համար հետագայ սահմանազատման գործընթացին մէջ առաւելագոյն յստակութիւնը, ընդ որում՝ իրաւական առումով, առանցքային է:

Այս ծիրին մէջ Միրզոյեանը համեմատականներ տարաւ Ալմաթիի հռչակագրին հետ, որով Խորհրդային Միութեան 12 հանրապետութիւններ պայմանաւորուած են եւ ընդունած, որ նախկին խորհրդային սոցիալիստական հանրապետութիւններուն միջեւ վարչական սահմանները, կը ճանչցուին բոլորին կողմէ՝ որպէս նորանկախ պետութիւններու միջեւ միջպետական սահմաններ:

«Սա բաւականին առանցքային համաձայնութիւն է, որի մասին,

բացի նրանից, որ 1991-ին պայմանաւորուել են Հայաստանը եւ Ատրպէյջանը եւ միւս հանրապետութիւնները, Հայաստանի եւ Ատրպէյջանի ղեկավարներն էլ, ըստ հուլիսեան, վերահաստատել են, օրինակ, 2022 թուականի Հոկտեմբերի 6-ին Փրակում եւ հետագայ մի շարք հանդիպումների ընթացքում», ըսաւ նախարարը:

Խօսելով Թուրքիոյ հետ սահմանի բացման մասին Միրզոյեան յայտնեց, որ Թեհրանի մէջ Հայաստանի արտաքին գործերու նախարար Արարատ Միրզոյեանը եւ Թուրքիոյ արտաքին գործերու նախարար Հաքան Ֆիտաւը վերահաստատած են Հայաստան-Թուրքիա սահմանի՝ բերրող երկիրներու քաղաքացիներու եւ դիւանագիտական անցակիր կրողներու համար բանալու պայմանաւորուածութիւնը, սակայն այս մասով մինչ այժմ արդիւնք չկայ:

«Քննարկման առարկայ եղել է եւ համաձայնութիւն ձեռք բերուել է այն մասին, որ ցամաքային սահմանը բացուի բերրող երկրների քաղաքացիների համար եւ Հայաստանի ու Թուրքիայի այն քաղաքացիների համար, ովքեր ունեն դիւանագիտական անցագրեր: Նաեւ այս պայմանաւորուածութիւնն ենք մենք վերահաստատել նախարար Ֆիտաւի հետ Հոկտեմբերի 23-ին Թեհրանում: Ինչպէս կարող էք տեսնել, մինչ օրս շօշափելի եւ առարկայական քայլեր այս ուղղութեամբ կամ չեն արուել, կամ վերջնական արդիւնք չկայ: Այդ սահմանը նշուած իմբի մարդկանց համար բաց չէ», ըսաւ Միրզոյեան:

ԵԽԽՎ-Ը Ատրպէյճանական Պատուիրակութեան Լիազօրութիւնները Սահմանափակելու Գործընթաց Սկսած Է

Եւրոպայի Խորհուրդի Խորհրդարանական Վեհաժողովը (ԵԽԽՎ) ատրպէյջանական պատուիրակութեան լիազօրութիւնները սահմանափակելու գործընթաց սկսած է: Այս մասին հաղորդած է ատրպէյճանական «Թուրան» գործակալութիւնը՝ նշելով, որ Վեհաժողովի պատուիրակներուն մեծամասնութիւնը կողմ քուէարկած է ընկերվարականներու, ժողովրդավարականներու եւ կանաչներու խմբակցութեան ներկայացուցիչ, գերմանացի սոցիալ-դեմոկրատ ֆրանք Շվապէի առաջարկութեան:

Ատրպէյջանական լրատուամիջոցին փոխանցմամբ՝ Շվապէն

իր առաջարկութիւնը պատճառաբանած է Ատրպէյջանի իշխանութիւններու վարած քաղաքականութեամբ, որ «կը հակասէ Եւրոպայի Խորհուրդի սկզբունքներուն»:

Գերմանացի պատգամաւորը նաեւ նշած է, որ ատրպէյջանցի պատուիրակներու լիազօրութիւնները պէտք է սահմանափակուին, քանի որ Պաքուն 2023 թուականին չէ թոյլատրած ԵԽԽՎ զեկուցողներուն այցելել Լաչինի միջանցք:

«Հարցը փոխանցուած է ԵԽԽՎ դիտորդական յանձնաժողով, որ վերջնական որոշում կայացնելու համար 24 ժամ ունի», կը տեղեկացնէ «Թուրան»-ը:

Նախագահ Խաչատուրեան Սամանթա Փաուլըրի Յետ ՔՆՆարկած Է Տարածաշրջանի Իրադրութիւնը

Նախագահ Վահագն Խաչատուրեան USAID-ի ղեկավար Սամանթա Փաուլըրի հետ

Տաւուսի համաշխարհային տնտեսական համաժողովի շրջանակներուն մէջ Հայաստանի նախագահ Վահագն Խաչատուրեան հանդիպում ունեցած է ԱՄՆ Միջազգային Զարգացման Գործակալութեան (USAID) ղեկավար Սամանթա Փաուլըրի հետ:

Հանդիպման ընթացքին քննարկուած են հարակից վիճակները տարածաշրջանի ընդհանուր իրադրութիւնն ու առկայ մարդասիրական մարտահրաւէրները:

Անդրադարձ կատարուած է Գործակալութեան ղեկավարի տարածաշրջանային վերջին այցի արդիւնքներուն:

Հանրապետութեան նախագահը վերստին ընդգծած է կայուն եւ տեւական խաղաղութեան հասնելու Հայաստանի սկզբունքային դիրքորոշումը եւ նշած է, որ խաղաղութեան գործընթացը այլընտրանք չունի:

Զրոյցի ընթացքին երկուս-

տեք շեշտուած է մարդասիրական խնդիրներու լուծման ուղղութեամբ ջանքերու համատեղման կարեւորութիւնն ու հետագայ քայլերուն անհրաժեշտութիւնը: Այս ծիրին մէջ միտքեր փոխանակուած են ՀՀ կառավարութեան եւ Գործակալութեան ձեռք բերուած պայմանաւորուածութիւններու կատարման վերաբերեալ, ինչին առնչութեամբ Սամանթա Փաուլըրը վերահաստատած է համագործակցութեան շրջանակներու ընդլայնման ուղղութեամբ կազմակերպութեան պատրաստակամութիւնը:

Զրուցակիցները բարձր գնահատած են նաեւ շուրջ երեք տասնամեակ Հայաստանի եւ «USAID»-ի միջեւ առկայ սերտ համագործակցութիւնը եւ կարեւորած են նպատակային փոխգործակցութեան հետագայ խորացման ուղղուած համատեղ քայլերու շարունակականութիւնը:

Հայաստանի Եւ Ղազախստանի Միջեւ Պաշտպանական Ոլորտին Մէջ Համագործակցութեան Ծրագիրը

Ծայաստանի եւ Ղազախստանի պաշտպանութեան նախարարներու հանդիպումը

Յունուար 23-ին՝ Հայաստանի պաշտպանութեան նախարար Սուրէն Պապիկեան այցելեալ է Ղազախստան, ուր տեղի ունեցած է Ղազախստանի պաշտպանութեան նախարար, զօրավար-գնդապետ Ռուսլան Ժաքսիլիքովի հանդիպումը՝ ընդլայնուած կազմով:

Հանդիպման ընթացքին քննարկուած են հայ-ղազախական պաշտպանական համագործակցութեան առնչուող, անվտանգային եւ փոխադարձ հետաքրքրութիւններ-

կայացնող այլ հարցեր: Երկուստեք արձանագրուած է համագործակցութեան զարգացման մեծ ներուժը, պայմանաւորուածութիւն ձեռք բերուած է համագործակցութեան հետագայ զարգացման վերաբերեալ:

Հանդիպման աւարտին պաշտպանութեան նախարարները ստորագրած են Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Ղազախստանի Հանրապետութեան պաշտպանութեան նախարարութիւններ-

Երտողանը Պաքուէն Ազդանշանի Կը Սպասէ Հայաստանի Յետ Յարաբերութիւնները Կարգաւորելու Համար. Թոմաս Տէ Վաալ

2024 թուականին Հայաստան-Թուրքիա յարաբերութիւններու կարգաւորումը հնարաւոր է, էրտողանը Պաքուէն կը սպասէ: Ermenihaber.am-ի հետ զրոյցին նման կարծիք յայտնած է «Քարնեկի» հիմնադրամի աւագ փորձագէտ, Հարաւային Կովկասի խնդիրներով զբաղող բրիտանացի հետազոտող Թոմաս տէ Վաալը:

Բրիտանացի հետազոտողը նախորդ տարի «Քարնեկի» հիմնադրամի կայքին մէջ տեղ գտած «Հայաստանի անապահովութեան տարին» վերնագրով իր յօդուածին մէջ 2023 թուականի լաւատեսական բեմադրութիւններու շարքին մատնանշած էր Հայաստան-Թուրքիա յարաբերութիւններու կարգաւորումը եւ որպէս անոր նպաստող գործօն ներկայացուցած էր Թուրքիոյ մէջ Նախագահական եւ Խորհրդարանական ընտրութիւններուն ընդդիմութեան հնարաւոր չափմանակը:

Սակայն այդ ամէնը տեղի չունեցաւ, եւ Անգարան կը շարունակէ նոր նախապայմաններ ներկայացնել Հայաստանին, որոնցմէ, թերեւս, գլխաւորն է Պաքուի հետ խաղաղութեան պայմանագրի կնքումը:

Ermenihaber.am-ը վերլուծաբանէն հետաքրքրուած է, թէ արդեօք ան 2024 թուականի համար կը շարունակէ՞ հնարաւոր համարել յարաբերութիւններու կարգաւորումը երկու երկիրներուն միջեւ:

«Կը կարծեմ՝ այդ հնարաւոր է, կը կարծեմ՝ էրտողանը կը սպասէ Ատրպէյճանին: Թուրքիոյ նախապայմանները փոխուած են տարիներու ընթացքին: Կը յիշէ՞ք՝ 10-15 տարի առաջ Թուրք պաշտօնեաները կ'ըսէին, թէ բաւական է, եթէ հայկական զօրքերը դուրս բերուին թէկուզ միայն մէկ շրջանէ, միայն Ֆիզուլիէն (Վարանդա-Խմբ.) կամ միայն Ճապրայիլէն (Ջրական-Խմբ.), եւ իրենք կը կարգաւորեն յարաբերութիւնները: Յետոյ կորսուեցաւ ոչ թէ մէկ, այլ եօթը շրջան, կորսուեցաւ Ղարաբաղը, տակաւին չկայ

«Քարնեկի» հիմնադրամի փորձագէտ Թոմաս տէ Վաալ

կարգաւորում», նկատած է Տէ Վաալը:

Ըստ անոր՝ Թրքական արտաքին քաղաքականութեան ոլորտի ընտրանին (էսթապլիշմենթը) կը տեսնէ բոլոր այն առաւելութիւնները, օգուտները, որոնք պիտի ստանան Հայաստանի հետ յարաբերութիւններու կարգաւորման պարագային. նոր կապուղիներ կրնան ստեղծուիլ, Թուրքիան կրնայ խաղացող դառնալ Հարաւային Կովկասի մէջ, Հայաստանի հետ յարաբերութիւններու կարգաւորման պարագային:

«Անոնք հաշուի կ'առնեն այդ շահերը, սակայն Թուրքիոյ արտաքին քաղաքականութիւնը այժմ ակնյայտօրէն կը վարէ նախագահի աշխատակազմը, պարոն էրտողանը, եւ ան այժմ Պաքուէն ազդանշաններու կը սպասէ: Իմ կարծիքով՝ եթէ նոյնիսկ փոքրիկ, մէկ էջնոց պայմանագիր ստորագրուի Պաքուի եւ Երեւանի միջեւ, այդ բաւական պիտի ըլլայ Անգարայի համար: Բայց սա շատ լաւատեսական բեմադրութիւն է եւ իսկապէս, դժբախտաբար, կախեալ է Պաքուէն», եզրափակած է փորձագէտը:

Հայկական Բանակին Համար Նախատեսուած Նոր Համազգեստը Հաշուի Պիտի Առնէ ՆԱԹՕ-ի Զափորոշիչները

Հայկական բանակին համար նախատեսուած նոր համազգեստը հաշուի պիտի առնէ ՆԱԹՕ-ի չափորոշիչները: Այս մասին «Sputnik Արմէնիա»-ի գրաւոր հարցումին ի պատասխան յայտնած են Պաշտպանութեան նախարարութեան:

Դեռ նախորդ տարուայ Նոյեմբերին պաշտպանութեան նախարար Սուրէն Պապիկեան Ազգային ժողովին մէջ յայտնած էր, որ բանակին մէջ նախաձեռնուած է համազգեստի փոխարինման գործընթացը, եւ միջազգային գործընկերներուն հետ աշխատանք կը տարուի:

«Նոր համազգեստի ընտրութեան հարցում ՀՀ Պաշտպանու-

թեան նախարարութիւնն առաջնորդուած է միջազգային փորձի փոխանակման միջոցով իրականացուող ուսումնասիրութիւնների եւ ՆԱԹՕ-ի չափորոշիչներին համապատասխան: Ուսումնասիրուել են ՆԱԹՕ անդամ երկրներին՝ այդ թւում ԱՄՆ-ի, Ֆրանսայի, Յունաստանի, Չեխիայի համազգեստների օրինակները», յայտարարած են գերատեսչութեան:

Նոր համազգեստի ներդրումն յետոյ Պաշտպանութեան նախարարութիւնը հանդէս պիտի գայ օրէնսդրական նախաձեռնութեամբ, համաձայն որուն, բանակին մէջ գործող նմուշի համազգեստի վաճառքը պիտի արգիլուի:

րուն միջեւ պաշտպանական ոլորտին մէջ 2024 թուականի համագործակցութեան ծրագիրը, որ

կը ներուէ շարք մը միջոցառումներ Հայաստանի եւ Ղազախստանի մէջ:

ԳԱՔՐԻԷԼ ՄՈԼՈՅԵԱՆԻ ԶՈՅԳ ՅՈՒՐԵԼԵԱՆՆԵՐԸ

ՆՇԵԼՈՎ 90 ԱՄԵԱԿԸ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ ՈՒ ՀԱՄԱՐԱԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԵԱՆ 70-ԱՄԵԱԿԸ ԿՐ ԽՈՆԱՐՀԻՆՔ ԻՐ ՎԱՍՏԱԿԻՆ ԱՌՁԵԻ

Լուս Անճելոսի Հայ Ամերիկեան թանգարանի հոգաբարձության անդամ (2022) Գ. Մոլոյեան ելոյթ կ'ունենայ, իր կողքին գործադիր ատենապետ Պերճ Կարապետեան

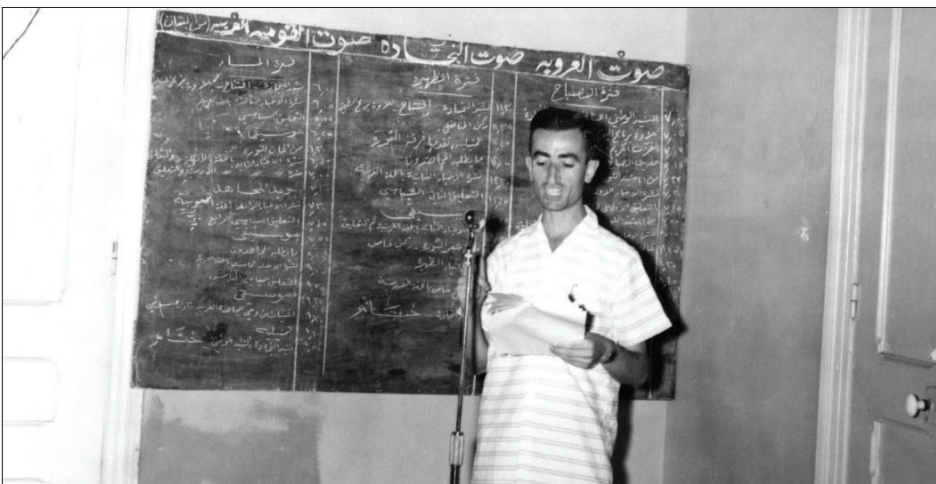
Այս օրերուն յոբելեանական հանդիսութեամբ մը պիտի նշուի Գաբրիէլ Մոլոյեանի ծննդեան 90-ամեակը եւ ազգային ու հասարակական գործունէութեան 70-ամեակը:

Ան բացառիկ նուիրումով տասնամեակներ շարունակ՝ Միջին Արեւելքէն մինչեւ Ամերիկա ծառայած է Հայ ժողովուրդին՝ ազգային, քաղաքական, կրթական, մշակութային ու լրագրական ասպարէզներուն մէջ:

Ծնողները Եղիա եւ Վարդուհի եւ քոյրերը Անի եւ Շուշանիկ

Մոլոյեան սիրուած ու բացառիկ յարգանքի արժանացած անձնաւորութիւն մըն է մեր համայնքային կեանքէն ներս ու կը շարունակէ մաս կազմել միութենական եւ կուսակցական աշխատանքներուն: Ան տարիներու ընթացքին կուտակած իր հարուստ փորձն ու գիտելիքները կը փոխանցէ նոր սերունդին ու քաջալեր կը հանդիսանայ անոնց գործունէութեան:

Լիբանանի «Սաուք էլ Ուրուպա» ռատիոկայանի հայկական բաժնի վարիչ օրուան լուրերը հաղորդած պահուն (1958)

Գաբրիէլ Մոլոյեանի կենսագրութիւնը շաղկապուած է Միջին Արեւելքի եւ ապա Քալիֆորնիոյ հայութեան ազգային-հասարակական կեանքի հետ, որուն մէջ ան ունեցաւ իր կարեւոր ներդրումը, յատկապէս Լուս Անճելոսի հայ համայնքի կազմաւորման առաջին տարիներուն:

Ծնած է Պէյրութ 1933-ին, գաւակը ըլլալով մեծ եղեռնէն վերապրած Եղիա Մոլոյեանի, որ իր ընտանեկան համեստ բոյնը հիմնած էր Վարդուհի Հալաճեանի հետ:

Գ. Մոլոյեան յաճախած է Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Անթիլիասի դպրեւանքը, այնուհետեւ զբաղած է մանկավարժութեամբ: Նախ կը պաշտօնավարէ Դամասկոսի Սրբոց Թարգմանչաց վարժարանէն ներս, ապա տարի մը ետք կ'ընդունուի Պէյրութի Ազգային Սահակ-Մեսրոպեան նախակրթարանը, ուր կը պաշտօնավարէ նախ որպէս ասագ ուսուցիչ եւ ապա՝ փոխ-տնօրէն: Միաժամանակ կը հետեւի Պէյրութի Ֆրանսական Սէն ժոզէֆ համալսարանի հայագիտական դասընթացքներուն:

1953-ին կ'անդամագրուի Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կու-

Կիլիկիոյ Կաթողիկոսարանի դպրեւանքի սաները: Կեդրոնը տեսուչ Դերեմիկ Եպս. Փոլատեան

սակցութեան եւ 1954-ին՝ խումբ մը ընկերներու հետ, որոնց շարքին ժիրայր Նայիրի, Յակոբ Նորունի, Հրանդ Գանգրունի, Սարգիս Խայեան եւ Արամ Տէմիրճեան կը հիմնեն Նոր Սերունդ Մշակութային Միութիւնը: Շուտով կը սկսի լոյս տեսնել ՆՍՄՍ-ի «Արարատ Գրական» պարբերաթերթը, խմբագրապետութեամբ Յակոբ Նորունիի: Գ. Մոլոյեան մաս կը կազմէ խմբագրութեան եւ իր գործակցութիւնը կը բերէ արաբական գրականութեան բաժնին: Կ'աշխատակցի նաեւ «Արարատ» օրաթերթին: Ապա անդամ մտնւթ թերթի խմբագրութեան:

1958-ի Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմին պատճառով եւ երկրի ժողովրդային ընդդիմադիր ճակատի առաջարկով, ՍԴՀԿ-ի որոշումով Գ. Մոլոյեան կը վարէ ընդյատակեայ «Նէճէտ» ռատիոկայանի հայկական բաժինը եւ քաղաքական պայթուցիկ իրավիճակներու ընթացքին ողջմտութեամբ եւ գիտակից հասկացողութեամբ կը մեկնաբանէ երկրի ընդհանուր վիճակը, ներքողելով ժողովրդավարական սկզբունքներն ու հայ ժողովուրդի կեցուածքը ընդդէմ օտար միջամտութիւններուն եւ սադրանքներուն, որոնց զոհ

ՀՄՍ-ի 40-ամեակին առթիւ Պէյրութի Սահակեան մարզադաշտի մէջ ելոյթ կ'ունենայ Յառաջդիմական Սոցիալիս Կուսակցութեան նախագահ Քամալ Ճամալաթ իսկ իր մօտ ելոյթը գրի կ'առնէ Գ. Մոլոյեան

գացին նաեւ բազմաթիւ Հայեր: Անորոշութեան մէջ տուայտող մեր հասարակութեան համար, հայկական միակ տեղեկատուութեան աղբիւրն եղող այդ ռատիոկայանը՝ դարձաւ յուսատու փարոս լաւատեսութեան, խաղաղ ու բարօր ապագայի մը տեսլականին:

1956-1960 մաս կը կազմէ Լիբանանահայ Վերածնունդ Միութեան Սկաւտական Խորհուրդին, կազմակերպելով երիտասարդութեան համար ամառնային ճամբարներ:

1960-ին Գ. Մոլոյեան ընտրուելով Լիբանանի շրջանի ՍԴՀԿ-ի վարիչ Մարմնի անդամ, կը նշանակուի երիտասարդական եւ ուսանողական դիւանի դիւանապետ: Այդ շրջանին՝ առաւել կ'աշխուժանայ կուսակցութեան անմիջական հովանաւորութիւնը վայելող Տիւրունի Ուսանողական եւ Երիտասարդական Միութիւնը, պատրաստելով հայ-

ԳԱՐԻԷԼ ՄՈՒՅԵԱՆԻ 2039 ՅՈՒՐԵԼԵԱՆՆԵՐԸ

ՆՇԵՆՈՎ 90 ԱՄԵԱԿԸ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ ՈՒ ՀԱՄԱՐԱԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹԵԱՆ 70-ԱՄԵԱԿԸ ԿՐ ԽՈՆԱՐՏԻՆՔ ԻՐ ՎԱՍՏԱԿԻՆ ԱՌՁԵԻ

Խմբանկար ՍԴՀԿ-ի Ընդհանուր Համագումարի պատգամաւորական ժողովին. Կեդրոնը նորընտիր նախագահ Յարութիւն Կուժունի եւ նախկին նախագահ Սեդրակ Շահէն

րենանուէր եւ գաղափարապաշտ նոր սերունդ մը:
1961-ին, Գ. Մոլոյեան ՍԴՀԿ-ի կողմէ Լիբանանի պատուիրակութեան հետ, կը մասնակցի Մոսկուայի մէջ կայացած Երիտասարդութեան եւ Ուսանողութեան միջազգային առաջին ֆորումին: Այնուհետեւ Երեւանի մէջ կը հիւրընկալուի Հայաստանի Երիտասարդական կազմակերպութեան կողմէ: Կը գլխաւորէ Լիբանանահայ ուսանողա-

Մեծ եղեռնի 50-ամեակին առթիւ Հնչակեան պատուիրակութիւնը Անթիլիասի Հայ Նահատակներու Յուշարձանին մօտ

կան եւ Երիտասարդական պատուիրակութիւնները միջազգային երիտասարդական եւ ուսանողական փառատօներուն (Հելսինքի 1962, Սոֆիա 1968, Պերլին 1973): Իւրաքանչիւր քաղաքին մէջ կազմակերպելով նաեւ «Հայկական Օր»: 1962ին՝ կը մասնակցի Վարշաւոյ Միջազգային Երիտասարդական եւ Ուսանողական համաժողովին, որպէս Լիբանանահայ երիտասարդութեան ներկայացուցիչ:

1961-ին այց Ս. Էջմիածին եւ հանդիպում Ամենայն Հայոց Հայրապետ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Վազգէն Ա. Կաթողիկոսին, ընկերակցութեամբ JAF-Երիտասարդական կազմակերպութեան ներկայացուցիչ (Ֆրանսա) Դաւիթ Դաւիթեան

1965-1975 կը ստանձնէ Հաճնոյ Հայրենակցական Միութեան Մերձաւոր Արեւելքի Կեդրոնական վարչութեան գործադիր քարտուղարի պաշտօնը:

1965-ի ամրան կը մասնակցի Աղեքսանդրիոյ Արաբ Ուսուցիչներու 4-րդ համագումարին, որպէս առաջին հայ ուսուցիչ:

1970-ին Գ. Մոլոյեան որպէս առաջին Լիբանանցի ուսուցիչ, կը

հրաւիրուի Պերլին, ըլլալու պաշտօնական հիւրը Արեւելեան Գերմանիոյ Ուսուցիչներու արհեստակցական միութիւններու կեդրոնական վարչութեան, ծանօթանալու երկրի կրթա-մշակութային հաստատութիւններուն: Աւելի քան տասը տարիներ կը վարէ Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան ատենապետի պաշտօնը:

Հնչակեան պատուիրակութեան այցելութիւնը Սագրամենթո, Գալիֆորնիոյ կառավարիչ ճորճ Տեօքմեանը շնորհաւորելու

Նոյն տարին Հայաստան ժամանած որակաւորման ու կատարելագործման համար սփիւռքահայ ուսուցիչներու պատուիրակութեան ղեկավար կ'ընտրուի: Իսկ որպէս Լիբանանահայ մամուլի ներկայացուցիչ՝ «Արմէնփրէսի» կողմէ 10 օր կը հիւրընկալուի եւ մաս կը կազմէ Հայաստանցի խմբագիրներուն հետ յատուկ հանդիպումի: Այս առթիւ՝ ան կ'ընէ գործնական առաջարկներ հայոց լեզուի եւ օտարամուտ բառերէն հրաժարելու մասին: Իր շինիչ առաջադրանքները մեծ մասամբ ընդունուած են:

Գ. Մոլոյեան կը պարգևատրուի Ամենայն Հայոց Հայրապետի կողմէ Ս. Ներսէս Շնորհալի շքանշանով, ձեռամբ թեմիս առաջնորդ Յովնան Արք. Տէրտերեանի

1972-ին Հնչակեան Կուսակցութիւնը կը ներկայացնէ Արաբ յառաջադիմական կազմակերպութիւններու համաժողովին:

1973-ին կը նշանակուի «Արմէնփրէս» լրատուական գործակալութեան ներկայացուցիչ՝ Լիբանանի մէջ, հանդիսանալով առաջին սփիւռքահայ լրագրողը այդ պաշտօնին համար:

1973-ին Պէյրութի մէջ կը կազմակերպէ Հայաստանի Էսթրատային նուազախումբի համերգները: Գործնական աջակցութիւն կը ցուցաբերէ Հայաստանի երգի-պարի համոյթի եւ Գոհար Գասպարեանի նուիրուած միջոցառումներուն:

1974-ին Լիբանանահայ մամուլի կողմէ հիւրընկալ ուղեկից կը նշանակուի Հայաստանի մամուլի եւ տեղեկատուական պատուիրակութեան տասնօրեայ կեցութեան, հիւրերն էին Արտաւազդ Խաչիկեան, Կարլէն Դալլազեան եւ գրող Վարդգէս Պետրոսեան:

Պաղեստինեան արդար դատին եւ արաբ ժողովուրդին ի նպաստ՝ զօրակցական ելոյթներ ունեցած է արաբերէն լեզուով, ներկայացնելով Հնչակեան կուսակցութեան տեսակետը այժմեական հարցերու կապակցութեամբ:

1976-ի աշնան Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմին պատճառով ԱՄՆ փոխադրուելով կը հաստատուի Քալիֆորնիա:

1977-ին գաղափարակից եւ տեսլապաշտ հայրենասէր երիտասարդներ (որոնք գաղթած էին Միջին Արեւելքէն) կ'որոշեն կորիզ մը կազմելով, իրենց օգտաշատ ծառայութիւնները մատուցել նորակազմ հայ գաղութին տարբեր բնագաւառներու մէջ (ազգային, հա-

Վահան Քերոբեան Գերմանական Ընկերութիւնները Հրաւիրած Է Համագործակցելու Հայկական Կազմակերպութիւններու Հետ

ՀՀ տնտեսութեան նախարար Վահան Քերոբեան Պեռլինի մէջ տեղի ունեցող «Պարէնի եւ գիւղատնտեսութեան միջազգային համաժողովի» (GFFA) շրջանակին մէջ հանդիպած է Պարէնի եւ գիւղատնտեսութեան դաշնային նախարար ձեռն Օզտեմիրի հետ: Հանդիպման ներկայ եղած են նաեւ ՀՀ տնտեսութեան նախարարի տեղակալներ Արման Խոճոյեանը եւ Ռաֆայէլ Գէորգեանը:

Հանդիպման ընթացքին Վահան Քերոբեան ներկայացուցած է գիւղատնտեսութեան ոլորտին մէջ իրականացուող ծրագրերը: Այնու-

հետեւ գրուցակիցները միտքեր փոխանակած են աղքատութեան եւ սովի դէմ պայքարի գործընթացին մէջ Հայաստանի ներգրաւուածութեան վերաբերեալ:

Նախարար Վահան Քերոբեան հրաւիրած է գիւղատնտեսութեան ոլորտի գերմանական ընկերութիւնները համագործակցելու հայկական կազմակերպութիւններու հետ: Ձեռն Օզտեմիր, իր հերթին, առաջարկած է աւելի ընդլայնել համագործակցութիւնը գիւղատնտեսութեան ոլորտին մէջ եւ համատեղ մշակել ոլորտի զարգացման ուղղուած ծրագրերը:

Հայաստանը Կ'ողջունէ

Շարունակուած էջ 1-էն

Ի թիւս այլ դրոյթներու՝ Ֆրանսայի Ծերակոյտի բանաձեւը.

- կ'աջակցի Հայաստանի տարածքային ամբողջականութեան ու ինքնիշխանութեան,
- կը դատապարտէ Ատրպէյճանի կողմէ իր դաշնակիցներու աջակցութեամբ 2023 թ. Սեպտեմբեր 19-ին եւ 20-ին իրականացուած ռազմական յարձակումը Լեռնային Ղարաբաղի մէջ,
- կոչ կ'ընէ Ատրպէյճանին երաշխաւորելու հայ բնակչութեան վերադարձի իրաւունքը Լեռնային Ղարաբաղ երաշխաւորելով այնպիսի պայմաններ, որոնք կ'ապահովեն անոնց անվտանգութիւնն ու բարեկեցութիւնը,
- կոչ կ'ընէ ատրպէյճանական զօրքերուն եւ անոնց դաշնակիցներու անյապաղ եւ անվերապահ դուրսբերումը Հայաստանի ինքնիշխան տարածքէն,
- կը նշէ, որ Հայաստանը իրաւունք ունի պաշտպանելու իր տարածքային ամբողջականութիւնը եւ ունենալու միջոցներ՝ ապահովելու իր անվտանգութիւնը, այդ շարքին՝ ռազմական ճանապարհով,
- կը դատապարտէ Լեռնային Ղարաբաղի քաղաքական առաջնորդներու կամայական ձեռքարկութիւնները,
- կոչ կ'ընէ հեռացնելու Ատրպէյճանին Ձինուած ընդհարման պարագային մշակութային արժէքներու պաշտպանութեան միջկառավարական կոմիտէէն,
- կը կարեւորէ ԵՈՒՆԵՍԿՕ-ի

մէջ փորձագէտներու միջազգային խումբի ստեղծումը եւ գործողումը Լեռնային Ղարաբաղ՝ մշակութային եւ կրօնական ժառանգութեան վիճակի վերաբերեալ տեղեկատուական զեկոյց պատրաստելու համար,

- կը կարեւորէ նաեւ ամենախիստ միջոցներու ձեռնարկումը, այդ շարքին՝ Ատրպէյճանի ղեկավարներու հաշիւներու առգրաւումը եւ Ատրպէյճանէն կազմի եւ քարիւղի ներմուծման արգելքը՝ Ատրպէյճանի կողմէ իրականացուող ռազմական յարձակման դէմ պատժամիջոցներ կիրառելու համար:

Բանաձեւը համահեղինակած են Ծերակոյտի բոլոր քաղաքական խմբակցութիւններու ղեկավարները՝ Պրոնտո Ռոթթայն, Մարիո Գարրերը, Սեսիլ Սուքիերմանը, Կիյոմ Կոնթարը, Փաթրիկ Քաները, Հերվէ Մարսելը, Գլոստ Մալլուրէն եւ Ֆրանսուա Փաթրիան, ինչպէս նաեւ Ծերակոյտին մէջ Ֆրանսա-Հայաստան բարեկամական խումբի ղեկավար Ժիլպեր-Լիւք Տըվինսզը:

Նիստը կը նախագահէր Ծերակոյտի փոխնապահ Սոֆի Փրիմալը: Նիստին ներկայ էր նաեւ Ֆրանսայի՝ Եւրոպայի եւ արտաքին գործերու նորանշանակ նախարար Սթեֆան Սեժուրնեն:

Բանաձեւի ընդունման նիստին պատուոյ հիւրի կարգավիճակին մէջ ներկայ էին Ֆրանսայի մէջ Հայաստանի դեսպան Յասմիկ Տոլմաճեանը եւ Լեռնային Ղարաբաղի ներկայացուցիչ Յովհաննէս Գէորգեանը:

Եւրոպայի Ծանրակշիռ Զգուշացումները

Շարունակուած էջ 1-էն

տարածքային ամբողջականութիւնը եւ ունենալու միջոցներ՝ ապահովելու իր անվտանգութիւնը, այդ շարքին՝ ռազմական ճանապարհով:

Այս բանաձեւին մէջ ուշագրաւ է «Ատրպէյճան ու դաշնակիցներ» բառակապակցութիւնը, որուն չէինք հանդիպած նախապէս: «Դաշնակիցներ» յոգնակի բառի օգտագործումը ենթադրել կու տայ որ խօսքը կը վերաբերի ե՛ւ Թուրքիոյ ե՛ւ Ռուսաստանին: Առաջինը իր անմիջական մասնակցութեամբ կ'աջակցի Ատրպէյճանի կողմէ Հայաստանի դէմ ռազմական գործողութիւններուն, իսկ երկրորդը՝ Ռուսաստանը իր լուռ մեղսակցութեամբ տակաւին վերջերս նպաստեց Արցախի Հայաթափման:

Խօսելով Ռուսաստանի մասին պետք է անդրադառնալ նաեւ Արտաքին գործոց նախարար Սերկէյ Լավրովի այն յայտարարութեան, թէ 44-օրեայ պատերազմի ավարտին Փութինի, Փաշինեանի եւ Ալիււի մասնակցութեամբ գոյացած համաձայնութեան մէջ «Զանգեզուրի Միջանցքի» մասին երբեք խօսք չէ եղած: Լավրով իր այս խօսքերով երեւութապէս կը պաշտպանէ Երեւանի տեսակետը, սակայն Մոսկուայի ծրագիրը յստակ է. առանց այդ միջանցքի անուանումը օգտագործելու Սիւնիքով անցնող ու Նախիջեւանը բուն Ատրպէյճանին կապող ճանապարհի հսկողութիւնը յանձնել Ռուսական զօրքերուն: Կասկածներ կան, որ այս հարցով Մոսկուան ու Պաքուն կը գործեն համախորհուրդ՝ առաջինը իրեն հա-

մար կ'ապահովէ մնայուն ներկայութիւն եւ աւելի մեծ ազդեցութիւն տարածաշրջանէն ներս, իսկ Պաքուն կը յաջողի իր քաղաքացիները գերծ պահել Հայկական կողմի ստուգումներէն: «Զանգեզուրի Միջանցքի» հարցը դարձեալ հրապարակ գալը կը վերագրուի Մոսկուա-Պաքու փոխադարձ շահի այս ծրագրին, որուն նպատակներէն մին է նաեւ Եւրոպան եւ յատկապէս Ֆրանսան հեռու պահել Հայաստանէն:

Վերջին զարգացումները կը յուշեն, որ անկախ թէ այլ խաղացողներ ինչ կը ծրագրեն, Եւրոպան որոշած է քաղաքականապէս, զինուորապէս ու տնտեսապէս աջակցիլ Հայաստանին, սակայն կը մնայ որ ան չկրկնէ նախկին իր սխալները: Արցախի շրջափակման ժամանակ անոնք բաւարարուեցան կոչերը ընելով ու վստահեցան՝ Արցախի վրայ չյարձակելու Ալիւի խոստումներուն:

Հայաստանի տարածքային ամբողջականութեան պաշտպանութեան նկատմամբ իր հրապարակային յանձնառութիւնը Եւրոպան պետք է վերածէ գործնականի, առաջին հերթին խզելով Պաքուի հետ կնքուած կազմի մատակարարման համաձայնագիրը, որ Ատրպէյճանին կ'ապահովէ տարեկան առնուազն 15 միլիարդ տոլար: Հայաստանին աւելի լայն ռազմական օժանդակութիւն տրամադրելով ու պատժամիջոցներու ընդարձակ ծրար մը շարժման մէջ դնելով է որ միայն, կարելի պիտի ըլլայ զսպել Ատրպէյճանի ռազմական նկրտումները Հայաստանի ինքնիշխանութեան դէմ:

Գ. ԽՈՏԱՆԵԱՆ
«ՄԱՍԻՍ»

Հայաստան Ատրպէյճանէն Կ'ակնկալէ

Շարունակուած էջ 1-էն

տեսական մակարդակով Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի միջեւ խաղաղութիւնը հնարաւոր է: Եւ ըստ հուշեան վերջին շրջանի խօսակցութիւնները զացած են այդ ուղղութեամբ, որ Հայաստանն ու Ատրպէյճանը իրարմէ տարածքային պահանջներ չունին եւ կը պարտաւորուին փոխադարձաբար ապագային նոյնպէս այդպիսի տարածքային պահանջներ չներկայացնել: Սա այն ըմբռնումն է, որ այս ընթացքին ձեռք բերուած է:

«Մենք Ատրպէյճանից ակնկալում ենք երաշխիքներ, որ Ատրպէյճանը Հայաստանի Հանրապետութիւնից թաքնուած, սողատակերում չի ուզում ապագայ տարածքային պահանջների համար կռուաններ թողնել: Մենք ուզում ենք այդպիսի երաշխիքներ, բայց նաեւ պատրաստ ենք տալ այդպիսի երաշխիքներ: Սա փոխկապակցուած գործողութիւն է», ըսած է Փաշինեան՝ յաւելելով, որ սա ոչ հայկական կողմէ, ոչ ատրպէյճանական կողմէ այն չի կրնար ըլլալ միակողմանի:

Ատրպէյճանը Զգտում է

Շարունակուած էջ 2-էն

բանակցային գործընթացը եւ չի ցանկանում փաստաթուղթ ստորագրել մօտակայ ամիսների ընթացքում: Դա այդքան էլ միանշանակ չէ: Պարզապէս Ալիււի պատկերացրած խաղաղութիւնը տարբերում է Հայաստանի իշխող ուժի պատկերացումներից:

Ալիււը վերջին տարիների ընթացքում բազմիցս յայտարարել է, որ Հայաստանը պարտուել է պատերազմում եւ պէտք է պարզապէս ընդունի Ատրպէյճանի բոլոր պահանջները: Մի խօսքով, Ատրպէյճանը ձգտում է «յաղթողի խաղաղութիւն» (Victor's peace) կնքել

Երեւանի հետ, որը ոչ միայն որեւէ փոխգիշուամներ չի ենթադրելու Պաքուի կողմից, այլեւ վերջինիս թոյլ է տալու վերահսկողութեան որոշակի աստիճան պահպանել Հայաստանի նկատմամբ: Հենց այդ նպատակով է Ատրպէյճանը բոլոր առանցքային հարցերը հանում խաղաղութեան պայմանագրի օրակարգից եւ հենց դա նկատի ունի Ատրպէյճանի նախագահը, երբ սպառնում է ոչնչացնել Հայաստան մատակարարող սպառազինութիւնը կամ խօսում է Հայաստանի տարածքում օկուպացրած ռազմավարական դիրքերի պահպանման անհրաժեշտութեան մասին:

«ՍԻՎԻԼՆԵԹ»

FM: Armenia Has Not Undertaken Any Obligations Regarding a "Corridor"

YEREVAN -- Azerbaijan has reversed in recent weeks progress made in peace talks with Armenia, Foreign Minister Ararat Mirzoyan insisted on Tuesday.

"Unfortunately, after this positive step of December 8 [prisoner exchange] we saw that Azerbaijan is not continuing with its constructive stance, to say the least," he told a news conference. "That manifested itself through both the 7th Azerbaijani proposals on the [Armenian-Azerbaijani peace] treaty and the Azerbaijani

president's latest interview. There was a significant regression and even a blow to the peace process on a number of key issues."

"We witnessed in Azerbaijani President's latest interview does not allow us to let the guard down for even a second," Minister Mirzoyan said.

"In the interview we heard overt claims on the sovereign territories of the Republic of Armenia, we saw the whole of the Republic of Armenia be-

Continued on page 2

Josep Borrell

Any Violation of Armenian Territory Will Have Serious Consequences for EU Relations With Baku

BRUSSELS — The European Union on Monday expressed serious concern about territorial claims to Armenia made by Azerbaijani President Ilham Aliyev.

"We agreed that Azerbaijan needs to return to substantive peace and normalization talks with Armenia," Josep Borrell, the EU High Representative for Foreign Affairs and Security Policy said after chairing a meeting of the foreign ministers of EU member states that discussed the Armenian-Azerbaijani conflict among other issues.

"The latest territorial claims by President Aliyev are very concerning, and any violation of Armenia's territorial integrity would be unacceptable and will have severe consequences for our relations with Azerbaijan," he told a news briefing in Brussels.

Earlier this month, Aliyev renewed his demands for Armenia to open an extraterritorial corridor to Azerbaijan's Nakhichevan exclave. He also demanded Armenian withdrawal from "eight Azerbaijani villages" and again dismissed Yerevan's insistence on using the most recent Soviet maps to delimit the Armenian-Azerbaijani border.

Borrell issued the same warning to Baku in November as the EU decided to deploy more observers to

Armenia's volatile border with Azerbaijan. The 27-nation bloc launched the monitoring mission in February 2023 with the stated aim of preventing or reducing ceasefire violations there.

Aliyev twice cancelled talks with PM Nikol Pashinyan which the EU planned to host in October. Azerbaijan's Foreign Minister Jeyhun Bayramov similarly withdrew from a meeting with his Armenian counterpart scheduled for November 20 in Washington. Baku accused the Western powers of pro-Armenian bias. It now wants to negotiate with Yerevan without third-party mediation.

French Senate Adopts Resolution Calling for Sanctions Against Azerbaijan, Supports Armenia's Territorial Integrity

PARIS — The French Senate has adopted a resolution demanding sanctions against Azerbaijan with 336 votes in favor and one against, the Armenian Embassy in France said in a statement.

"Today, the French Senate discussed the inter-party resolution proposed on December 1, 2023, aimed at "condemning Azerbaijan's military offensive in Nagorno-Karabakh and preventing further attempts at aggression and violations of the territorial integrity of the Republic of Armenia."

The resolution also calls for sanctions against Azerbaijan and demands the guarantee of the right of return for the Armenian population of Nagorno-Karabakh, ensuring conditions that will ensure their safety and well-being.

The resolution calls for the im-

mediate and unconditional withdrawal of the troops of Azerbaijan and its allies from the sovereign territory of Armenia.

It states that Armenia has the right to protect its territorial integrity and possesses the means to ensure its security, including through military measures.

The resolution also condemns the arbitrary arrests of political leaders in Nagorno-Karabakh, calls for the exclusion of Azerbaijan from the inter-governmental committee for the protection of cultural property in armed conflict.

It highlights the establishment of an international group of experts at

Continued on page 4

Armenia, Russia and Azerbaijan Never Discussed So-called Zangezur Corridor: Sergey Lavrov

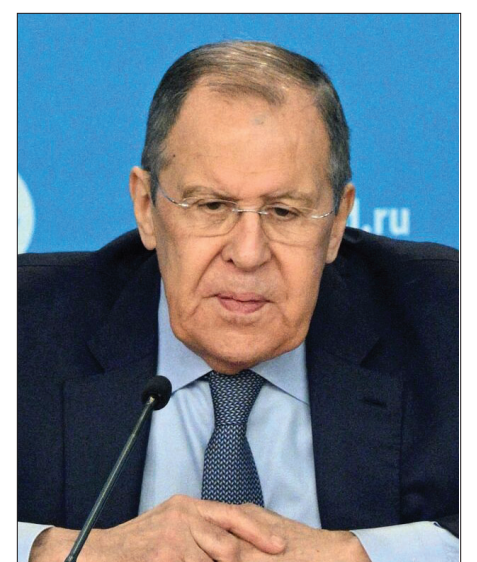
MOSCOW — The so-called Zangezur corridor has never been discussed within the framework of the trilateral agreements between Armenia, Russia and Azerbaijan, Russian Foreign Minister Sergey Lavrov has said.

"The Zangezur Corridor has never been discussed as part of the agreements that were made by President Putin, President Aliyev and Prime Minister Pashinyan on November 9 in 2020," he said at a press briefing.

Speaking about unblocking regional connections, Lavrov said the three countries have decided during trilateral task force meetings that the countries will retain sovereignty and jurisdiction over routes which will be unblocked through their territory. This was agreed and discussed with Putin during his Yerevan visit for the CSTO summit, Lavrov said.

Lavrov complained that Armenia opposes Russian control of the road and railway that would connect Azerbaijan to its Nakhichevan through Syunik region.

"They don't want Russian bor-

der guards to stand there, even though this was written down and signed by Prime Minister [Nikol] Pashinyan," he told a news conference. "He doesn't want neutral border and customs control. [They want to do that] only by themselves, and that contradicts what was agreed upon."

"It is very sad that such a beneficial thing for Armenia as the opening

Continued on page 4

Armenian Government Granted 12.5% Minority Stake in Amulsar Gold Mine

YEREVAN — The Armenian government has been granted a 12.5% minority stake in the Lydian Armenia Company, which operates the Amulsar gold mine.

Deputy Minister of Economy Ani Ispiryan clarified that accepting these shares as a gift does not impose any financial obligations on the state.

Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan expressed his optimism, stating, “We anticipate that the Amulsar mine will serve as a catalyst for implementing new standards in the mining sector.”

Pashinyan affirmed the government’s commitment to revitalizing the mine, which is projected to create hundreds of jobs and generate tens of millions of dollars in annual tax revenue. He stated, “I believe that this model of operating the Amulsar mine will address many concerns and stimulate Armenia’s economic growth and development. We also aspire for the Amulsar mine to set new benchmarks for our mining industry.”

On February 22, 2023, a trilateral memorandum of understanding was signed between the Armenian government, the Eurasian Development Bank, and Lydian Armenia CJSC. In accordance with this agreement, the parties pledged to invest approximately \$150 million in the development of the

Amulsar gold mine.

Under the terms of the memorandum, the Armenian government was entitled to receive 12.5% of the company’s shares. Following the memorandum’s signing, Economy Minister Vahan Kerobyan projected that the exploitation of the Amulsar mine would contribute 30-40 billion drams in annual revenues to the state budget.

However, on December 14, Senior Executive Director of the Eurasian Development Bank, Denis Ilyin, stated that the final decision regarding investment in the Amulsar deposit had not been reached.

The Amulsar gold mine is Armenia’s second-largest gold mine in terms of pure gold reserves. It is situated in the southeast of the country, 13 kilometers from the resort town of Jermuk, nestled between the Arpa and Vorotan rivers. The deposit is estimated to contain approximately 31 million tons of ore and 40 tons of pure gold.

Lydian Armenia, established in 2005 as a 100% subsidiary of Lydian Canada Ventures, is owned by the US-based Orion Mine Finance and Canada’s Osisko Gold Royalties. However, the full development of the Amulsar deposit has been hindered by protests from environmentalists and nearby community residents.

FM: Armenia Has Not Undertaken

Continued from page 1

ing called “Western Azerbaijan.” Therefore, the risk of escalation is always there and it would be rational to think that the risk could increase during elections expected in different countries,” the Foreign Minister stated.

Mirzoyan complained on January 10 about “some regression” in the latest Azerbaijani proposals on the peace treaty submitted to Yerevan. He said Baku is reluctant to explicitly recognize Armenia’s borders through that accord.

“I want to stress that nobody has the authority to draw a new border,” he said. “We remain determined in our position that during the delimitation process our relevant commissions should reproduce borders drawn on legal grounds prior to the break-up of the Soviet Union.”

Mirzoyan made clear that Armenian government remains committed to its “peace agenda” despite what it sees as a risk of an Azerbaijani invasion

of Armenia.

On the agreement to open the Armenia-Turkey border for citizens of the third countries and the holders of diplomatic passports, there has been no result thus far, said Foreign Minister Ararat Mirzoyan during the press conference.

“It was discussed and an agreement was reached to open the Armenia-Turkey border for citizens of the third countries and holders of diplomatic passports. We also reaffirmed this agreement with Turkish Foreign Minister Hakan Fidan on October 23 in Tehran.

As you can see, tangible and objective steps have not been taken in this direction, and there is no final result. The border is not open to the people of the mentioned group,” said Mirzoyan.

The minister mentioned that there was a study of the infrastructure on both sides, including checkpoints, roads, and bridges, but the border remains closed.

Congressional Caucus on Armenian Issues Co-Chairs Condemn Dangerous Rhetoric from Aliyev

WASHINGTON, DC — Congressional Caucus on Armenian Issues Co-Chairs Congressman Frank Pallone, Jr. (NJ-06), Gus M. Bilirakis (FL-12), David G. Valadao (CA-21), and Adam B. Schiff (CA-30) released a statement today condemning dangerous statements made by Azerbaijani President Ilham Aliyev in his January 10 interview to local TV networks, laying claim to Armenian territory and refusing to withdraw his troops:

“President Aliyev’s most recent escalatory remarks, including his refusal to remove troops from Armenian territory, follow the same pattern he used in the build up to the ethnic cleansing of over 100,000 Armenians in Artsakh last fall. He makes hostile statements, uses those claims to justify

further mobilizing his military, and then takes aggressive action because he believes there will not be any consequences. The international community has sadly proven him right with its inaction over the last few years.

“It is past time we hold his regime accountable for the belligerent rhetoric and actions it has taken against Armenians in the South Caucasus. The United States and our regional partners should use every diplomatic tool, including sanctions, to help guarantee the territorial integrity of Armenia and push back against Aliyev’s blatant threats against it. We call on the State Department and our international partners to take immediate action to halt any further Azeri aggression and ensure Armenia’s safety and security.”

Delayed Russian Arms Shipments to Armenia Mostly Resolved

YEREVAN — The Armenian Defense Ministry signaled on Monday significant progress in the implementation of multimillion-dollar defense contracts signed by Armenia and Russia after the 2020 war in Nagorno-Karabakh.

In a short statement to RFE/RL’s Armenian Service, the ministry said that “contentious issues” with Russian arms manufacturers have been “mostly settled.” Some of those issues remain unresolved, though, it added without giving any details.

The statement did not explicitly refer to the contracts for the delivery of Russian weapons worth \$400 million, according to Armenian officials. The latter repeatedly complained last year that the Armenian military has still not received any of those weapons.

Two senior Armenian lawmakers revealed earlier this month that Russia has shipped the first batch of that military hardware. But they did not specify the types of weaponry commissioned and/or received by Yerevan.

Russia’s ambassador to Armenia, Sergei Kopyrkin, acknowledged late last month “issues” in the implementation of Russian-Armenian arms deals. He implied that Russian defense companies have not fulfilled their contractual obligations on time because of having to manufacture more weapons for the Russian military embroiled in the continuing war with Ukraine.

Russia has long been Armenia’s principal supplier of weapons and ammunition. The South Caucasus nation has acquired them at domestic Russian prices, set below international market-based levels, and even for free.

With no end in sight to the war in Ukraine and tensions between Moscow and Yerevan continuing to grow, the Armenian government is increasingly looking for other arms suppliers. Since September 2022 it has reportedly signed a number of defense contracts with India worth at least \$400 million. In October 2023, it also signed two arms deals with France.

Hrant Dink Commemorated on the 17th Anniversary Of His Death

STANBUL – A large gathered in front of the former offices of the Agos newspaper in Istanbul to commemorate Turkish-Armenian journalist Hrant Dink, who was murdered 17 years ago, Agos reported on Friday.

The 52-year-old Dink, editor-in-chief of the Turkish-Armenian bilingual Agos weekly, was shot dead with two bullets to the head in broad daylight outside the newspaper's headquarters in Sisli on January 19, 2007, by a then-17-year-old jobless high school dropout.

Dink's murder sent shockwaves through the nation and left a lasting impact on Turkish society, as he had been a prominent supporter of Turkey's democratization and the reconciliation efforts between Turks and Armenians.

This year, the journalist was commemorated in an event attended by hundreds of people, including Dink's family and friends and a number of opposition politicians and civil society

ones who disappeared while in police custody in Turkey in the 1990s, read a message sent from prison by Çigdem Mater, one of the defendants in the Gezi Park trial.

"After 17 years, the 17-year-old killer is now among you, just like those who ordered him to kill [Dink] are among you. ... We will not give up seeking the darkness behind the Hrant Dink murder, nor will we abandon our demand for justice," Mater said.

She was referring to the release of Ogün Samast, the convicted murderer of Dink, from prison in western Bolu province on November 15, 2023, which led to outrage among opposition politicians, journalists, human rights activists and social media users.

The slain journalist's wife Rakel Dink; Tülay Hatimogullari, the co-chair of the pro-Kurdish Peoples' Equality and Democracy Party (DEM); main opposition Republican People's Party

organization representatives, who gathered in front of the former offices of the Agos newspaper.

Sociologist and writer Oya Baydar, who delivered the commemorative speech, described Dink as "both the carrier of the troubles and pains of this country and the remedy and conscience of oppressed individuals and suffering nations."

"He was a taboo breaker who opposed the lies and cover-ups of official history. And we know that hidden forces in the darkness fear most the breaking of taboos, the revelation of their lies and the exposure of their dark faces. That's why they shot Hrant," Baydar said.

Besna Tosun from the Saturday Mothers, a group of activists and relatives seeking to learn the fate of loved

(CHP) lawmakers Sezgin Tanrikulu and Ünal Çeviköz; and Ahmet Sik, a lawmaker from the Workers' Party of Turkey (TIP), were among those who attended the event.

On Friday, January 19 at 15:00 (UTC+3), Hrant Dink was commemorated where he was assassinated 17 years ago, in front of the Sebat Building which used to house the office of the Agos Newspaper. In addition to the large crowd gathered in front of the Sebat Building, viewers from outside Istanbul were able to participate in the commemoration through the live broadcast in English and Turkish.

Besna Tosun who is one of the Saturday Mothers/People read Çigdem Mater's letter who has been imprisoned at the Bakirköy Prison under the Gezi Trials since April 2022.

AUA Embarks on Capital Expansion Undertaking: Connecting Science & Technology With Humanities & Social Sciences

YEREVAN — The American University of Armenia (AUA) has initiated groundbreaking efforts for the construction of the new Science and Engineering building and is now embracing a revised plan: the additional construction of the new Humanities and Social Sciences building and Arts building, along with an atrium that will connect all three buildings. The initial capital undertaking was expanded pursuant to unanimous contributions by the Avedisian and Akian families earmarked for this ambitious endeavor.

Expansion of the University's physical space will enable AUA to appropriately respond to the growing demand for the excellent education it delivers and prevent the University from turning away highly qualified students due to space restrictions. Possessing the qualifications for admission to competitive universities in other countries, many of these students who are turned away, then leave Armenia to study abroad. With the University's student population projected to significantly increase in the next five years, AUA is arduously involved in updating its curricula and preparing to introduce new degree programs in science, engineering, humanities, social sciences, and the arts.

In August 2023, AUA announced a \$20 million gift from Pamela Wood Avedisian in honor of her late husband, Edward Avedisian, and his steadfast support for over 20 years as an AUA trustee, philanthropist, and visionary. As part of this tremendous contribution, the new Edward and Pamela Avedisian Building will be dedicated to the humanities and social sciences, with the Paruyr Sevak Building to the arts program. "Edward was truly excited to see AUA grow and evolve over the past three decades and wanted us to contribute to that development. We both understood the need for expansion to further broaden the University's offerings and fields of excellence," said Pamela.

Following this news, Zaven P. and his late wife Sonia Akian also announced their significant contribution of \$9 million to name the new science and engineering building the Akian Family Building. Zaven expressed, "I had felt for a long time that AUA's College of Science & Engineering needed physical expansion to facilitate the addition of new degree programs in other critical disciplines and state-of-the-art laboratories. I couldn't ignore the financial need to make this a reality; I wanted to ensure that the

College would be transformed into a fully-fledged quality STEM educational center in our homeland for generations to come."

Connecting all three new buildings and providing separate entrances will be an atrium called the Founders' Atrium, which will also be used for various cultural, academic, and other collaborative events. An important component will also be underground parking.

Aligned with the academic disciplines to be housed in these buildings, the revised construction strategy reinforces the functionality of the two buildings to better meet the University's growing enrollment numbers in the associated programs.

The new buildings will include state-of-the-art classrooms, offices, science and engineering laboratories, conference rooms, auditoriums, art studios, music rooms, and other functional spaces. Donors will also have the chance to leave their mark in the new buildings through various naming opportunities. A select group of steadfast supporters have already committed to naming facilities in the new buildings. In addition to the Akian and Avedisian families, these benefactors include Sarkis and Ruth Bedevian; Jack Munushian Charitable Trust, Gary R. Phillips and Zourab Bassmadjian, co-trustees; Paul and Kate Agbabian; Albert and Terry Bezjian; and Hagop and Iroula Manuelian.

AUA initially launched its efforts for expansion through the Build a Better Future with AUA capital campaign solely for building a new science and engineering building. Now, with the revised construction strategy that includes the addition of two new buildings, along with the understanding that AUA plays a critical role in Armenia's need to accelerate progress and innovation in science, technology, and engineering as they relate to humanities, social sciences, and the arts, the institution has set a goal of \$50 million to successfully complete this ambitious undertaking. With over \$30 million of the targeted amount raised from major and other donor funds, AUA continues to promote fundraising efforts to complete the capital campaign.

Initial planning for the new buildings' construction is currently underway. The AUA Building Committee, chaired by President Emeritus Dr. Armen Der Kiureghian, has identified, interviewed, and shortlisted architectural firms and selected Moore Ruble Yudell Architects & Planners for the project.

Rep. Judy Chu and Armenian Engineers and Scientists of America Explore Means to Support Armenian STEM Community

On December 18 of 2023, representatives of the The Armenian Engineers and Scientists of America (AESA) met with United States congressional member Judy Chu to explore opportunities for increasing support for the Armenian STEM community. In attendance were AESA President Ace Tarakchian, AESA Vice President Linda Megerdichian, AESA Public Affairs Committee Chair Jay Tourgoutian and AESA Board Member Nareh Saghatelian.

The meeting was facilitated by community advocate and Los Angeles County Commissioner David George Gevorkyan and AESA Member Syuzanna Abrahamyan.

“The AESA’s work to support Armenian professionals in the San Gabriel Valley and elevate opportunities for young Armenians in science, technology, engineering, and mathematics is invaluable to our region — ensuring our families and local economy are strong now and into the future. I am proud to work in Congress to increase opportunities for STEM careers and will always appreciate our partnership. I look forward to seeing all the accomplishments of the professionals AESA supports for years to come,” remarked Rep. Judy Chu.

“AESA was very pleased to meet with Rep. Judy Chu, who has demonstrated her consistent support for the Armenian-American community as well as for STEM education and funding,” said Ace Tarakchian. “We look forward to working closely with Rep. Judy Chu’s office to advance issues

of importance to Armenian-Americans in science and technology, and to become a resource of subject matter expertise for the community,” Tarakchian concluded.

“Congresswoman Judy Chu and AESA joining in consultation is an important step forward to increasing government support and resources for the science and technology professionals of the San Gabriel Valley,” said David George Gevorkyan. “Congresswoman Chu has been a strong supporter of Armenian organizations of the 28th congressional district, and we are grateful for her deep commitment to all her constituents,” he continued.

Rep. Judy Chu was elected to the U.S. House of Representatives in July 2009 and represents the 28th Congressional District which includes Alhambra, Altadena, Arcadia, La Canada Flintridge, La Crescenta-Montrose, Pasadena, San Gabriel and Monrovia. Her jurisdiction includes institutions such as JPL, which is run by Caltech for NASA. Rep. Judy Chu has a distinguished background in STEM and has continuously advocated for increased funding for scientific education, research and space exploration. Her commitment aligns with AESA’s mission, setting the stage for a promising collaboration to drive progress in STEM fields.

Founded in 1983, the Armenian Engineers and Scientists of America (AESA) is a non-partisan, non-sectarian, non-profit organization dedicated to empowering the worldwide Armenian STEM community.

Armenia, Russia and Azerbaijan

Continued from page 1

of the road through Syunik region still remains on paper. With all due respect, I see the reason in Yerevan’s position. I don’t know who is advising Yerevan, but we have seen how the EU, France, Germany, the US – as soon as they realized that the Russian-Armenian-Azerbaijani effort to reopen roads, to delimit borders and to prepare a peace treaty was giving results they immediately got involved in these processes without invitation and played the role of a spoiler,” Lavrov claimed.

“It is Armenia that is now experiencing difficulties to fulfill the opening of the route as written in the trilateral

statement. It is Armenia that is putting forward new demands as far as security along the route is concerned. They do not want Russian border guards there. They do not want neutral customs and border control. This contradicts what was agreed upon,” Lavrov said.

Lavrov claimed that Paragraph 9 of that agreement stipulates that Russian border guards stationed in Armenia will “control” the movement of people, vehicles and goods between Nakhichevan and the rest of Azerbaijan. Armenian officials say this only allows them to “monitor” the commercial traffic, rather than escort it, let alone be involved in border controls.

Emmanuel Tjeknavorian Named New Music Director of Milan Symphony Orchestra

MILAN — Vienna-based Armenian violinist and conductor Emmanuel Tjeknavorian has been named the new music director of the Milan Symphony Orchestra, the Armenian Embassy in Italy informs.

“A child of art, at just 28, Tjeknavorian already has an impressive biography, also as a violinist. Last year he opened the season of the Philharmonic Orchestra at La Scala with Riccardo Chailly,” the Embassy says.

Emmanuel Tjeknavorian’s musical journey is marked by significant achievements hailing from his early career. He represented Austria at the Eurovision Young Musicians in 2012, a notable accomplishment in itself. Two years later, in 2014, Emmanuel made an indelible mark on the classical music scene. He became the first Austrian to reach the final round of the esteemed Fritz Kreisler Competition, securing a commendable third place.

His accomplishment in the Fritz Kreisler Competition was a turning point. It positioned Emmanuel as a rising star, and he was honored with the Casinos Austria Rising Star Award in November 2014. His talent and dedication have consistently shown through his performances, and he’s pushed past the shadows of his

father’s legacy to create a name for himself.

With this new appointment, Emmanuel Tjeknavorian steps into a role of significant influence and responsibility. To officially introduce him as the Musical Director, the Milan Symphony Orchestra has scheduled a press conference for Thursday, January 25, at 11 am at the Milan Auditorium. This transition signifies a new chapter in Emmanuel’s career and the Milan Symphony Orchestra’s journey.

Emmanuel Tjeknavorian is the son of Iranian-Armenian composer and conductor Loris Tjeknavorian.

French Senate Adopts Resolution

Continued from page 1

UNESCO and its mission to Nagorno-Karabakh to prepare an informative report on the state of cultural and religious heritage.

The resolution also calls for the strictest measures, including the seizure of the assets of Azerbaijani leaders and an embargo on the import of gas and oil from Azerbaijan as a sanc-

tion against military aggression by Azerbaijan.

The resolution was co-authored by the leaders of all political factions in the Senate: Bruno Ratayo, Marise Carrere, Cécile Soucierman, Guillaume Gontard, Patrick Kanner, Hervé Marcel, Claude Mallure and Francois Patria, as well as the head of the France-Armenia friendship group in the Senate, Gilbert-Luc Devinaz.

**SUPER BOWL
WATCH PARTY**

**Sunday FEBRUARY 11, 2024
12:00 Noon**

Food, Drinks, Snacks and Fun

1060 N. Allen Ave. Pasadena, CA 91104

FREE ADMISSION

@engerayin.tivan
@engerayintivan

Ուխտաւորը (Ընկ. Սարգիս Տիրունիի Նահատակութեան 95-րդ Տարելիցին Առիթով)

95 տարիներ առաջ նենգաբար զգեստնուցաւ ան՝ որովհետեւ ուխտաւոր մըն էր. գաղափարի՝ ուխտաւոր:

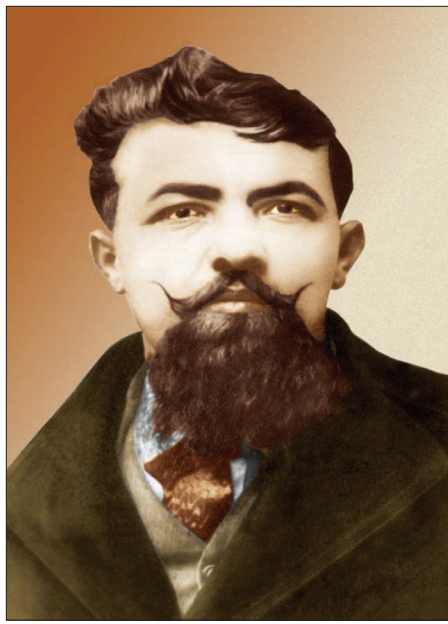
Համամարդկային, ազգային թէ՛ ընկերային մեծ ու վեհ գաղափարներ կենսակոչուելու համար, պարտադրաբար կարիքն ունին ուխտաւորներու: Շարքային գանգուածներ, առհասարակ սովորական մարդիկ, բնականաբար, կը տատամսին կամ կը թուլանան վսեմագոյն գաղափարներու դիմաց: Մինչ օրուան դաժան հրամայականներէ ծնած անձնդիր ուխտաւորներ, քանդելով բազմապիսի արհեստական պատնէշներ, կը կամաւորագրուին մեծ ուխտին՝ որպէս հաւատարիմ ու հաւատաւոր մարտիկներ:

Սարգիս Քէտէրեան (Տիրունի) ուխտաւորը իր կեանքի ուխտագնացութիւնը սկսաւ Կիլիկիոյ Սիս քաղաքէն եւ հոն արդէն ուխտած էր ըլլալ գաղափարի աննկուն գինուոր՝ դեռ վաղահաս՝ երգում տալով Հնչակեան Կուսակցութեան բոսորագոյն դրօշին: Կուսակցութեան առաջադրած դաւանանքը գոտ ազգային բնոյթ չունէր բնաւ: Ուխտեալը իր կեանքի անբաժան մաս պարտաւոր էր դարձնել նաեւ ճշնեալ ժողովուրդներու եւ իրաւագործ խաւերու անհաւասար պայքարը: Ուխտեալը պարտ էր իմանալ՝ որ յանուն արդարութեան պայքարը կեանքի կենսաձեւ էր, գերագոյն նպատակ եւ գոհողութեանց ամենանուիրական խթանը: Հնչակեան Կուսակցութիւնը իր ծննդեան առաջին օրէն իսկ այս սկզբունքը դարձուցած էր իր գաղափարական գինանոցին հիմնական տարրը: Վերնախաւերու, փարթիստայն շերտերու, շահագործող ու վաշխառու խաւերու բռնկումներէն ընդդիմացող դասակարգին առաջին ու մարտաշունչ պաշտպաններէն էր ան՝ ազգային ազատագրութեան գուգահեռ՝ ընկերային հաւասարութեան ձգտող իր աներեր սկզբունքով:

Այս գիտակցութեամբ եւ բոլորանուէր յանձնառութեամբ ուխտաւոր Տիրունին իր կեանքը առնչեց անգիջում եւ անդադրում գօտեմարտով Կիլիկիոյ, Սուրիոյ եւ Լիբանանի մէջ ե՛լ հրապարակային ելույթներով, ե՛լ հրապարակագրութեամբ, ե՛լ դաստիարակչական ու կազմակերպչական աշխատանքներով, ե՛լ մամուլով: Այս յանդուգն ծառայումին դիմաց, բնականաբար, պիտի անհանգստանային ֆրանսական գաղութարար ուժեր, յետադիմականներ, լուսամբեր խաւարատներ, թուլակամներ: Ուխտաւորին պայքարը ինքնին պայքարն էր արաբական դատին, յափշտակեալ շերտին արդարաձայն աղաղակին եւ գաղթական յաններու մէջ ծուարած թշուառ ու չքաւոր, բնահաս ու հայրենաբաղձ բեկորներուն:

Արդարեւ, ի՞նչպէս պայքարեցաւ ուխտաւորը. պիտի հարցնեն շատեր: Ի՞նչ կռուան ունէր հնչակեան գինուորագրեալը. պիտի փորփրեն հարցասէրներ:

Իր ողջ կուսակցութեամբ ըլլալով հնչակեան ուխտաւոր, ուրեմն՝

ընկերվարութեան եւ լաւատեսութեան բարեմասնութիւններով օժտուած, կեանքի մռայլ ամպերէն անդին տեսաւ լոյսը, յոյսը եւ գաղափարապէս լուսաւորեց շուրջըրը՝ առաջնորդելով մոլոր ու շփոթ ամբոխները: Նախ՝ հայոց խլեակները լուսաւորեց Խ. Հայաստանի հզօր փաստով՝ «Հոն, Արարատի փէշերուն պիտի գարնենք մեր վրանները»: Եւ այս այն ժամանակաշրջանին, երբ շատեր թերահաւատ էին, չարամիտ էին եւ չէին վարաներ ցեխ ու մուր շպրտել Հայաստանի հասցէին: Լուսաբաշխ ուխտաւորը հայրենասիրութեան դասն ու հաւատամբը դարձուց անսակարկելի կէտ-նպատակ: Լոյս էր պէտք այդ օրերուն եւ ուխտաւորը ի հեռուկա խաւարամէտ մարդոց՝ եղաւ լոյսի գինուոր: Միւս կողմէ, ուխտաւորը կը համակրէր արաբ գանգուածներուն, որ նոյնպէս գոհն էր մեծերու գծուծ հաշիւներուն: Ազգային եւ կրօնական տարբերութիւնները մէկդի դրած, արաբներուն մօտ ուխտաւորը տեսաւ այն դաշնակից ուժը, որ կարիքն ունի լոյսի, արդարութեան եւ մարդկային տարրական իրաւունքներու: Այս վճռական վարքագիծը, որ ցայտուն էր արդէն, գրգռեց բռնատիրութեան մականը, որ հալածելով ուխտաւորը՝ Հայկական գինեք աքսորեցին Արուստ կղզի, մեկուսացուցին՝ ենթադրելով որ կը կքի, կ'անձրկի ուխտաւորը: Բայց, ինչ հեզմանք, ուխտաւորը գաղափարապէս ջրդեղուած այն պողպատեայ կամքն էր՝ որ տոկաց եւ շարունակեց իր անյղիղ ուխտագնացութիւնը:

Ուխտաւորը հասաւ Պէյրութ՝ նոյն առաքելութեամբ: Ոչ վայրը եւ ոչ պայմանները կրնային շեղել ուխտաւորին երթը: Եւ ան այս անգամ ուսուցչութեամբ եւ երիտասարդական աշխատանքներով իր լուսաւոր ջահը վառեց նորափթիթ երիտասարդութեան մօտ: Հնչակեան գաղափարական դպրոցը արդէն իր սաղմին մէջն էր, սկսած էր ուռճանալ, ծաղկիլ եւ վտանգ սպառնալ շատերու: Եւ ահա դաւադրութիւնը չուշացաւ՝ խաղաղեցնելու համար խռովեալ ֆրանսացի գաղութատէրները: Իրենց համար արդարութեան, ազգային եւ մարդկայնական ձայները տհաճ ու խռպոտ աղմուկներ էին: Եւ հետեւաբար՝ վճիռը

եղաւ բաւականին սարսուղի՝ եղբայրասպան զնդակով տապալել ուխտաւորը (17 Յունուար 1929): Ուխտաւորը արիւնլուայ ինկալ՝ մեծ ուխտագնացութեան երկար ճանապարհին... ինկալ լուսաձաձանչ ջահը ձեռքին... ինկալ հայրենիքի կարօտը սիրտին... ինկալ արդարութեան պայքարը կիսատ ձգած... սակայն՝ ինկալ անմահանալու համար:

Ուխտաւորը երիտասարդ հասակին հեռացաւ այս աշխարհէն՝ ճանապարհ բանալով նոր ուխտաւորներու, ուխտապահ ընկերներու, ուխտի եւ գաղափարի գինակիցներու:

«Պարծանք քեզի հազար պարծանք, ո՛վ մեծ անմահ Տիրունի» երգով հնչակեան պինդ շարքերը, տասնեակ տարիներէ ի վեր, տարբեր գաղութներու մէջ, կը նորոգեն իրենց ուխտը՝ իրենց

աչքերն ու միտքերը յառած մեծ ուխտաւորին: Յստակ է թէ ինչու. ուխտաւորին սկսած գործն ու առաքելութիւնը շարունակել՝ անալլայլօրէն եւ անվարանօրէն: Եւ ի՞նչ կրնար հրիտակել ուխտաւորը որպէս սրտի ու գաղափարի մխիթարանք՝ եթէ ոչ՝ նոր ուխտաւորներուն պատգամել՝ մնալ՝ անսակարկօրէն հայրենասէր, ըլլալ՝ անհաճախնդրօրէն ընկերվարական եւ հաւատալ գաղափարական այն ուխտին՝ որ կը տարածէ արդարութիւն, հաւասարութիւն, լոյս եւ յոյս:

Խունկ ու յարգանք մեծ ուխտաւորի անթառամ յիշատակին, որ 95 տարիներ առաջ ինկալ՝ սրբազան ուխտը սիրտին:

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ
«ԱՐԱՐԱՏ» ՕՐԱԹԵՐԹ
ԼԻԲԱՆԱՆ

Կիրակի, 21 Յունուար 2024-ին, Տիրունի Ուսանողական Երիտասարդական Միութեան վարչութիւնը ոգեկոչեց հնչակեան մեծ գործիչ, գաղափարի նահատակ Սարգիս Տիրունիի նահատակութեան յիշատակը: Ռեմէյլի Սբ. Յարութիւն եկեղեցու մէջ, արժանապատիւ Տ. Ղեւոնդ Քհնյ. Լոշիաճեան պատարագեց եւ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարեց, ներկայութեամբ Ս.Դ.Հ.Կ. Կեդրոնական վարչութեան անդամ Ընկ. Ալեքսան Քէօզկէրեանի, Ս.Դ.Հ.Կ. Լիբանանի շրջանի վարչի Մարմինի ատենապետ Ընկ. Վանիկ Տազսեանի եւ անդամներու, մասնաճիւղերու եւ յարակից միութիւններու վարչական պատասխանատուներու, տիրունիական ընկեր-ընկերուհիներու եւ բազմաթիւ համակիրներու:

Այնուհետեւ բոլորը այցելեցին Ֆրէնչ Շրպպէի Ազգային գերեզմանատուն՝ մեծ ուսուցիչին դամբարանը: ՀՄՄ-ի փողերախումբը կատարեց Լիբանանի, Հայաստանի եւ ՄԴՀԿ-ի քայլերգները: Հոգեհանգստեան արարողութիւնը կատարեց Սբ. Յարութիւն եկեղեցու հոգեւոր հովիւ Տէր Ղեւոնդ Քհնյ. Լոշիաճեան, եկեղեցու դպրոց դասին մասնակցութեամբ:

Տիրունի Ուս. Երիտ. Միութեան անունով խօսք առաւ վարչութեան ատենապետ Ընկ. Սեւակ Իզմիրլեան, որ նշեց, թէ 95 տարիներ առաջ եղբայրասպան զնդակը չթոյլատրեց ազատութիւնը, արդարութիւնն ու

ճշմարտութիւնը սիրող Սարգիս Տիրունիին աւելի երկար ծառայելու իր ազգին ու գաղափարին, բայց Տիրունին մնաց անմահ, իսկ անոր գաղափարներով ներշնչուեցան յաջորդական երիտասարդ սերունդները: Ընկ. Իզմիրլեան շեշտեց, որ Տիրունի անունը դարձաւ դպրոց մը, ուր դաստիարակուեցան սերունդներ եւ մկրտուեցան մաքուր հայրենասիրութեամբ եւ գաղափարապաշտութեամբ: Ան նշեց, որ այժմ իրենք են Տիրունիի հետեւորդները եւ եկած են վերանորոգելու իրենց ուխտը՝ անշեղ օրէն շարունակելու մեծ ու սուցիչին գաղափարական եւ հայրենասիրական մեծ դպրոցը, ինչպէս նաեւ պահպանելու անոր ժառանգած կտակը՝ նոյն ոգիով, նոյն սէրով եւ նոյն նուիրումով, միշտ բարձր պահելով ազգային շահի դրօշը եւ Հայրենիքը դասելով ամէն ինչէ վեր:

Ուխտագնացութեան մասնակից բոլոր ներկաները մեծ երախտաւորին եւ ուխտաւորին շիրիմին մօտ ուխտեցին շարունակել Տիրունիի ապօրին ուղին՝ անհաճախնդիր գզացումներով, նուիրուածութեամբ, հաւատարմութեամբ եւ անկեղծութեամբ կառչած մնալու հայրենիքին եւ ծառայելու հայ ժողովուրդին: Այնուհետեւ, ներկաները մտմաւառութիւն կատարեցին եւ վարդեր գետեղեցին մեծ ուխտաւորի շիրիմին, ապա «Անմահ Տիրունի» եւ «Ուխտի Հրակէր» երգերով խոստացան շարունակել մեծ նահատակին պատգամները:

«Ամեն Ինչ, Ամեն Մարդ Կարելի է Սպաննել, Սակայն Խիղճը Անկարելի է Սպաննել, Բարութիւնը, Քաջութիւնը Անկարելի է Սպաննել»

«Ակօս» Թերթի հիմնադիր եւ հրատարակութեան ընդհանուր տնօրէն Հրանդ Տինք, սպանութեան 17-րդ տարելիցին առթիւ, ոգեկոչուեցաւ իր նահատակութեան վայրին վրայ: «Ակօս»-ի նախկին խմբագրատան՝ Օսմանպէյի «Մէպաթ» շէնքի առջեւ կայացած ոգեկոչման հանդէսին մասնակցեցաւ ստուար բազմութիւն մը: Այս տարուան յիշատակութեան խօսքը արտասանեց Հրանդ Տինքի բարեկամներէն, լրագրող ու գրող Օյա Պայտար: Այս առթիւ ընթերցուեցաւ նաեւ պատգամը «Հրանդի ընկերները» նախաձեռնութեանէն Չիլիթեմ Մաթեւրի, որ Կեզիի դատավարութեան ձեռնարկներէն է ու կը գտնուի բանտի մէջ:

Օյա Պայտարի ելոյթը հետեւեալն է.

«Հրանդի համար Եղբայրներ ու քոյրեր, Հրանդի սիրելի ընտանիքը, ընկերները, հոս գտնուին կամ ոչ, մեր երկրի խաղաղասէր, խղճամիտ, լուսաւոր մարդիկ...

17 տարի առաջ ա՛յստեղ, ա՛յս դրան առջեւ, սիրելի Ռաքէլի անմոռանալի խօսքով, «մանուկէ մը ոճրագործ ծնած խաւարը» սպաննեց Թուրքիոյ խիղճը: Այո՛, Հրանդ խիղճն ու դարմանն էր այս երկրի դժուարութիւնները, ցաւերը կրող ու միաժամանակ ճնշուած մարդոց, տառապած ժողովուրդներու:

Կան յատուկ անձեր: Անոնք իրենց վրայ կը խտացնեն իրենց դարու, հողի, ժողովուրդի արժէքները: Հրանդ ալ մէկն էր անոնցմէ: Այսօր, երբ զինք կ'ոգեկոչենք, մի՛ կարծէք, որ անհիմն վերագրումներ կը շուրջէմ Հրանդ Տինքի նացէին: Զինք ճանչցայ 2002 թուականին: Հաւաքուած էինք խաղաղութեան նախաձեռնութիւնը հիմնելու նպատակով: Դեռ այն ժամանակ մտածած էի այդ մասին: Իրեն կը պատկանի մեր կարգախօսը՝ «Նաղաղասիրութիւն առանց այլ լեւայի», նաեւ «Ո՛չ ուժի անհրաժեշտութիւնը, ո՛չ անհրաժեշտութեան ուժը» նշանաբանը: Երկկողմանի յարձակումի ենթարկուած շրջանին, «Հոս, Թուրքիոյ մէջ, Թաքսի-մի հրապարակի մէջտեղ, "Յեղապանութիւն եղած է", իսկ Փարիզի Քոնքորթի հրապարակի վրայ ալ, քարի մը վրայ կանգնած, "Յեղապանութիւն չէ եղած" պիտի պոռոպ» երբ կ'ըսէր՝ խաղաղութեան լեզուով է որ կ'աղաղակէր ընդդէմ ցեղապաշտ-ազգայնական մոլեռանդութեան, որ ժողովուրդները իրարու թշնամի կը դարձնէ: Ան արգելքներ բեկանող մըն էր, որ կուրծք կու տար պաշտօնական պատմագրութեան կեղծիքներուն ու

աղաւաղումներուն: Եւ գիտենք, թէ այն ուժերը, որոնք կը բնակին խաւարի մէջ, սաստիկ կը վախնան արգելքներու կործանումէն, կեղծիքի բացայայտումէն, իրենց խաւար դէմքի երեւումէն: Ա՛յս պատճառով սպաննեցին Հրանդը:

Ան բազէ մը չէր, այլ՝ աղանի: Կը սխալէր, երբ կ'ըսէր, թէ՛ «Աղանական խռովքով մը կ'ապրիմ, բայց գիտեմ, որ այս երկրի մէջ աղանիներ չեն սպաննուիր»: Եթէ ըլլար բազէ մը, յարձակող մը, եթէ ժողովուրդներու միութիւնը, եղբայրութիւնը պաշտպանէր զինքով, բռնութեամբ՝ թիրախ պիտի չըլլար: Հինաւուրց խաւարը, որ կը տիրապետէ այս երկրին, աղանի մը ըլլալուն համար է որ մահապատիժ վճիռ արձակեց: Ուզեցին լուսնը աղանին, որովհետեւ հասկացան, որ Հրանդ Տինքէ դաւաճանի կերպար մը պիտի չկարենան ստեղծել, քանի որ ըմբռնեցին առանց այլեւայլի խաղաղասիրութեան լուռ ուժը:

Աղբարի՛կ, 17 տարի առաջ այսօր, այս ժամերուն քեզ անջատեցին երկրէդ, ընտանիքէդ, բարեկամներէդ, հողէդ, մեզմէ: Կը յիշեմ տուած պատասխանդ, երբ կը յարձակէին քեզի՛ ըսելով, թէ «Աչք ունիք այս հողերու վրայ»: Ըսած էիր. «Մենք աչք ունինք այս հողերու վրայ, որովհետեւ հո՛ս են մեր արմատները: Բայց մի՛ մտահոգ-

ուիք, ո՛չ թէ այս հողը առնել ու երթալու համար, այլ մտնելու համար այս հողի խորքը»: Դուն՝ մէկը այս հողի ամենէն իսկական, ամենէն արժէքաւոր, մեր հպարտութիւնը հանդիսացող զաւակներէն, հիմա կը ննջես այս հողի տակ, որու խորքն են քու արմատներդ: Երկրի բոլոր մարդիկը, բոլոր ժողովուրդները՝ թուրքեր, քիւրտեր, հայեր, յոյներ, հրեաներ, լազեր, չեքքեաներ, արաբներ, եգիպտացիներ, ասորիներ, բոլորիս արմատները մեր հողի խորքին կը խառնուին, կը փաթթուին իրարու: Ահա այս պատճառով, ի հեճուկս ցեղապաշտներու, ֆաշիստներու, մեզ անջատող-

սարդներէ՛ ոխակալ սերունդներ պատրաստողներու իշխանութիւնը: Յեղապաշտ-ֆաշիստ միաւորներու յարձակումի ենթակայ են մարդկային այն արժէքները, որոնց համար կենքդ գոհեցիր: Երկրի կառավարիչները իրենց գոյութիւնն ու իշխանութիւնը կը պահեն ու գայն կ'ամրացնեն ժողովուրդները իրարու թշնամացնելով: Կ'ոչնչանայ վստահութիւնը վաղուան նկատմամբ, մարդիկ օրէ օր կը յուսահատին անորոշ սպասումի մը մէջ: Հիմա աւելի լաւ կը հասկնանք, որ քեզի ուղղուած փամփուշտը արձակուած էր այս երկրի ժողովուրդներու, խաղաղութեան դէմ:

ներու ու մեզ թշնամացնողներու, ամէն տարի կը ժամադրուինք հոս: Ամէն տարի կ'աղաղակենք՝ «Հակառակ ֆաշիզմի, իմ եղբայրն ես Հրանդ»: Բոլորս հայ կը դառնանք: Յիշողութիւնը արթուն պահելու, չմոռցնելու համար, բայց բո՛ւն՝ այս հողի վրայ որպէս իրաւահաւասար ու ազատ անհատներ միասնաբար բնակելու փափաքը որպէս քու կտակդ ընդունելու համար...

Սակայն լաւ լուրեր չունիմ քեզի տալիք, Աղբարի՛կ: Նաւարը, որ իջած է մեր երկրի վրայ, կը թանձրանայ տարուէ տարի, օրէ օր: Զյաջողեցանք տապալել մանուկներէ՛ ոճրագործ, անմեղ երիտա-

Դուն մեր խիղճն ես, Աղբարի՛կ: Ամէն ինչ, ամէն մարդ կարելի է սպաննել, սակայն խիղճը անկարելի է սպաննել, բարութիւնը, քաջութիւնը անկարելի է սպաննել: Ահա այս է պատճառը որ 17 տարի է ի վեր, ամէն 19 Յունուարին, բոլորիս մէջ դարձեալ կը ծնիս: 19 Յունուարը խղճի ու եղբայրութեան օր է, ըստ այդմ պէտք է նշուի:

Ողջո՛յն անոնց, որոնք հետդ նոյն արժէքները կը կրեն: Ողջո՛յն անոնց, որոնք ուխտած են այդ արժէքները համարձակութեամբ, ի պահանջել հարկին ի գին իրենց

Շար.ը էջ 19

Հովանադրութեամբ՝
Ս. Դ. ՀՆՁԱԿԵԱՆ ԿՈՒՄԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Փետրուար 24

Կազմակերպութեամբ՝
Ս. Դ. Հ. Կ. ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՎԱՐԻՉ ՄԱՐՄԻՆԻ

ՄԵԾԱՐԱՆՔԻ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

Տեղի կ'ունենայ՝
Շաբաթ 24 Փետրուար, 2024-ին
երեկոյեան ժամը 7:30-ին

Ժողովրդային և հայրենասիրական երգերով կը մասնակցին՝

ԴԱԻԹ ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ
և
ՀԱՐՈՒԹ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Փասատիսայի Հ.Կ.Բ.Մ. Կեդրոնէն ներս
1060 North Allen Avenue
Pasadena, CA 91104

Մուտքի Նուէր՝ 100 Տոլար

ՏՈՄՍԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՀԵՌԱՉԱՅՆԵԼ
Կարիսէլին 626•755•4773
Քնարին 626•491•7899

Վահան Տէրեան (1885-1920)՝ Թախծաթուրմ Սիրոյ Անրջավառ Երգիչը

ՅԱԿՈՔ ՏԻՆԵԱՅԵԱՆ

28 Յունուարը Վահան Տէրեանի ծննդեան օրն է: Վրաստանի Սամցխէ-Ջաւախք մարզի Նինոծ-մինտալի շրջանի Գանձա գիւղը 1885-ին ծնած ապագայ բանաստեղծը, այդպէս ալ 35 տարիքը չբոլորած, դժբախտ պայմաններու մէջ 1920-ի Յունուարի 7-ին յաւիտեանայէս կը փակէր իր աչքերը հայրենիքէն հեռու՝ Ռուսաստանի Օրենպուրկ քաղաքին մէջ, ուր ճամբայ ելած էր վատթարացած իր առողջութեան համար բուժում ստանալու յոյսով...:

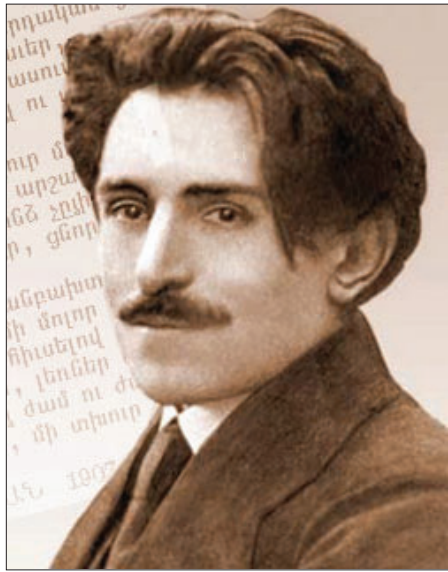
Յովհաննէս Յովհաննիսեանի, Յովհաննէս Թումանեանի եւ Աւետիք Իսահակեանի հետ, Վահան Տէրեան (Վահան Տէր Գրիգորեան՝ բուն անունով) կը համարուի արեւելահայ քերթողութեան քառագագաթ փառքերէն մին, որուն գրական հրապարակ տիրականորէն մուտքը (1908) գրեթէ միաժամանակ կը գուզադիպէր արեւմտահայ քերթողութեան կարկառուն գագաթներու՝ Թէքէեանի, Սիւսանթոյի, Վարուժանի եւ Մեծարեանի գեղակերտ գանգիւններուն...:

-Դուք բանաստեղծ էք. ես ուրախութեամբ եմ ողջունում ձեր մուտքը գրական ասպարէզ. բարո՛վ եկաք,- շտապէր էր յայտնելու Թումանեան 1908-ին՝ Տէրեանի «Մթնշաղի Անուրջներ» ձեռագիր տետրակը տեսնելէ անմիջապէս ետք: Յիրաւի լուսաշաւիղ դպրոց մ'ան, քնարերգակ բանաստեղծ՝ արեան մէջ մի կայլակով, ողնուծուծով, որուն սիրտին զգայնիկ առէջները հիւսուեցան թախիծով ու անհուն սէրով հայրենի արեւին ու վերջալուստի մեղեդիներուն, որոնց անկրկնելի երգիչն է ան:

Բանաստեղծական իւրապատուկ արուեստի ճարտարապետ՝ բիւրեղ բաղձանքներու անրջավառ թուրքներով, որոնք իրենց վիրաւոր թեւերուն մէջ առին ու գրկեցին Յոյսի որոտը արշալուստող Հայաստանին, Երկիր Նաիրիին՝ մնալով ուսակական յեղափոխութեան եւ ուսու մտաւորականութեան կողքին, ընդդէմ այդ ժամանակներու արեւմտեան ստապատիր քաղաքականութեան, որուն մասին բանաստեղծը՝ որպէս նա՛եւ պետական գործիչ՝ խօսած է համոզկեր գաղափարախօսական մարդու վարքով:

Անամոք ցաւ, վեհանձնութեամբ անձնաւորուած վիշտ, նուագուն թախիծ, բորբ հայրենասիրութիւն, անանձնական սէր՝ աշնանային մեղմութեամբ ու քնքշութեամբ, Վահան Տէրեանը կը դասուի ըլլալու անրջայեղց այն առաջին պոէտը, որ խորապէս երգեց բազմադարեան խոցերով ու արեւներով արգասաւորուած Երկիր Նաիրին՝ ճամբայ հարթելով մանաւանդ Երիշէ Չարենցին ու խորհրդահայ սերունդի դէմքերուն:

Տէրեանի «Մթնշաղի Անուրջներ» հատորին լոյս ընծայումը իր ժամանակին բարձրացուց սուր վէճեր ու տուն տուաւ բուն քննադատութիւններու՝ գլխաւորութեամբ Լէոյի եւ անոր հետեւորդներուն: Բայց այդ վէճերուն մէջ ճշմարտութեան յաղթանակը եղաւ մեծերուն խօսքը,- Յ. Թումանեանի, Ա. Իսահակեանի, Ալ. Միսանիկեանի, Ա. Տէրտէրեանի, Դ. Դեմիրճեանի, Պ. Մակինցեանի, Ն. Աղբալեանի, Յ. Խանգաղեանի, որոնց խանդավառ ու խրախուսիչ հաս-

տատումները Վահան Տէրեան բանաստեղծի նորարար շունչին ու գրարուեստին հանդէպ եղան տիրական: Յետագային իր բանաստեղծութիւններու շարքն ու դիւանները հարստացուցին գրական գանձարանը բանաստեղծին.- «Գիշեր եւ Յուշեր», «Ոսկի Հեքիաթ», «Վերադարձ», «Ոսկի Շղթայ», «Տրիոլետներ», «Երկիր Նաիրի», «Կատուի Դրախտ»: Հատոր 2.- «Բանաստեղծութիւններ», որ կը ներառէ «Տրիոլետներ Նուարդին», «Իմ Բալիկին», «Տրիոլետներ», «Սեւագրութիւններ», «Թարգմանութիւններ»: Հատոր 3.- Կը բովանդակէ բանաստեղծին յօդուածներն ու գեղուցումները, նամակներն ու հեռագրերը: Հատոր 4.- Նամակներ եւ հեռագրեր: Խորհրդային տարիներուն, Հայպետհրատը չորս հատորով հրատարակած է Վահան Տէրեանի երկերը:

1916-ին, երբ Տէրեան հանրաճանաչ անուն էր արդէն, գրաքննադատ Նիկոլ Աղբալեան հանդէս եկաւ ընդդէմ յօդուածով մը՝ վերլուծութեան ենթարկելով բանաստեղծին երկու տուննոց «Տխրութիւն» քերթուածը: Ան տեսնելով Տէրեանի երկնառաք տաղանդը՝ եկաւ հաստատել, որ «Մթնշաղի Անուրջներ»-ու երգիչը անվիճելի տաղանդ է, ջրելով բանաստեղծին արժէքը թերագնահատել միտող օրուան բանասարկուներու աղմուկը...:

Արդարեւ, Վահան Տէրեանի ծննդավայրը պատմական Հայաստանի Գուգարքն է, Ախալքալաք հայկական գաւառը, որուն Գանձա գեղեցիկ գիւղին մէջ լոյս աշխարհ է եկած ան, Տէր Սուքիաս քահանայ հօր եւ Իւղաբեր զգայուն մօր ընտանեկան յարկին տակ:

Տասնչորս տարեկան պատանի Վահանը իր հօր ձեռքէն բռնած կը տարուի Մոսկուայի Լազարեան ձեմարանը, ուր գրականութեան հանդէպ իր հակումն ու մայրենի լեզուին տիրապետելու հնարաւորութիւնները կը բացուին Չերմեռանդ հոգածութեան ներքեւ վարժարանի ուսուցիչներէն՝ Կարապետ Կուսիկեանի, որուն հետ Տէրեանի բարեկամութիւնը կ'ամրանայ յետագային ալ՝ երախտագիտական իր զգացումները պահելով անոր հանդէպ: Իսկ դանիացի իրեն ուսուցիչ եւ խորհրդապաշտ բանաստեղծ Տոր Լանգէն կը թողու խոր ազդեցութիւն իր գրական ներաշխարհին մէջ:

Լազարեան ձեմարանը Անդրկովկասի փոքրիկ մէկ խճանկար էր Տէրեանի համար: Չանազան շրջաններէ այնտեղ ուսանելու եկած գիշերօթիկ ուսանողներու հետ բա-

նաստեղծին շփումները, անոնց հետ Մոսկուայի թատրոնները յաճախելու վարժութիւնն ու սովորութիւնը կ'ընձեռեն առիթ տիրապետելու ուսերէնին, որուն առընթեր նաեւ լատիներէնին:

Պօտլէն, Վերլէն եւ Մալարմէ մեծ մոլաններով կը նուագեն սիրտի լարերուն վրայ Տէրեանի: Ուսանողական գրասեղաններէն սկսած էր կազմաւորուել իր մէջ գեղագիտական ճաշակը քերթողական արուեստի: Կը խմբագրէ «Յոյս» եւ «Սթիլտիոլմ» թերթերը, կը ստորագրէ հրապարակագրական եւ բանաստեղծական էջեր՝ մերթ Վոլօ եւ մերթ Շվին ծածկանուններով:

Մինչեւ 1915 թուական Տէրեանի կեանքը կը դիմակայէ յախուռն պայքարները ուսանողական շարժումներու, որոնք ապագայ պոէտին մէջ կը կռանեն յեղափոխաշունչ կամքը կարմիր ըմբոստութիւններու: Նոյն տարին երբ կը սկսին հայ-թաթարական ընդհարումները եւ Դեկտեմբերին որոշ ժամանակ մը կը փակուի ձեմարանն ալ, Տէրեան կը մեկնի Թիֆլիս, կը վերանորոգուի՝ շրջելով իր ծննդավայրի ակունքները, եւ յաջորդ տարուան Մայիսին վերադառնալով Մոսկուա՝ կ'աւարտէ Լազարեան ձեմարանի դասընթացները: Իր մտերիմ ուսուցիչներէն՝ Կուսիկեանի միջնորդութեամբ կը մտնէ Մոսկուայի համալսարանը ու կը հետեւի ընկերային-քաղաքական դասընթացներու եւ փիլիսոփայութեան ճիւղին:

Տէրեանէն ունինք երկար աշխատասիրական գործ մը Փաւստոս Բիւզանդի մասին՝ մտային սնունդը պարտելով ձեմարանի մէջ պատմութեան իր ուսուցիչ Փրոֆ. Գրիգոր Խալաթեանին:

«Մթնշաղի Անուրջներ»-ու լոյս ընծայումէն երկու տարի ետք՝

Երկու Բանաստեղծութիւն

ԷՍՏՈՆԱԿԱՆ ԵՐԳ

Երբ կը յոգնես, կը գագագես աշխարհից՝

Դարձիր իմ մօտ, վերադարձիր դու նորից.-

Յաւած սիրտըս միայն քեզնով է շնչել՝

Չի կամենալ նա վերըստին քեզ տանջել:

Եթէ բախտն ու վայելքները քեզ ժպտան,

Օտար մարդիկ քեզ սիրաբար ողջոյն տան

1910-ին, Պօղոս Մակինցեանի եւ Յոլակ Խանգաղեանի հետ «Գարուն» գրական հանդէսի մէջ իր խմբագրական աշխատանքով, Տէրեան իր շուրջ կը հաւաքէ Յովհաննէս Թումանեանի, Աւետիք Իսահակեանի, Ալ. Շիրվանզատէի, Կարապետ Կուսիկեանի, Ալեքսանտր Մատուրեանի, Ալեքսանտր Միսանիկեանի նման անուանի գրողներ, հիմնադրելով նաեւ «Պանթէոն» հրատարակչութիւնը: Դժբախտաբար նիւթական պատճառներ կ'արգելակեն հեղափոխական ընթացքը երկու թերթերուն ալ:

1913-ին Մոսկուայի համալսարանը աւարտելէ ետք, նոյն տարուան աշնան «յաւերժական ուսանող» (բանաստեղծին իսկ խօսքն է իր մասին) Տէրեանը կը գտնենք Փեթերսպուրկի համալսարանի արեւելագիտութեան բաժանմունքէն ներս, աշակերտելով անուանի պատմաբան Փրոֆ. Նիկողայոս Ադոնցի եւ արեւելագէտ-հայագէտ Նիքոլա Մառի: Յետագային Տէրեան իր հիացմունքի թեւերը կը բանայ նաեւ ուսուցիչ յեղափոխաշունչ մեծ գրող Մաքսիմ Կորքիին:

1916-ի ձմեռն ի յայտ կու գան թոքախտի նշանները եւ բանաստեղծը տաժանագին համբերութեամբ, շուրջ չորս տարի տառապելէ ետք կը շիջի Օրենպուրկի մէջ, ուր հասած էր Թուրքիստանէն ճամբայ ելլելով՝ իր քայքայուած առողջութիւնը վերագտնելու վճիռ յոյսը վիրաւոր սիրտին...:

Արդարեւ, Վահան Տէրեան գրական խոշոր ու առանձին դպրոց մ'է, որուն գեղարուեստի համալսարանէն բիւրաւոր ներշնչեալներ, նոր սերունդներ պիտի անցնին ու փառաբանեն անոր փառքը, վաստակը, որ եղաւ ծանրակշիւ, հակառակ իր կարճատեւ կեանքին:

«Աղթամար»

Գուցէ ես լամ բախտիդ համար, իմ անգին, Սակայն դարձիր, վերադարձիր դու կրկին:

Եթէ հեռուն ճակատագիրն անհոգի

Սիրտըդ մատնէ անկարեկից տանջանքի,

Օ՛, գիտեցիր, իմ հոգին էլ կը ցաւի

Անմխիթար մորմոքումից քո ցաւի...

ԱՐԱՐԱՏԻՆ

Երկնալայց ու թեթեւ, Նրբակապոյտ ծածկած մեզ, Դու, հրեշտակ լուսաթեւ, Նիւթեղէն չես դու երբեք: Հայոց արմոտ աշխարհի Հոգին ես դու անարատ, Հուրը յար թող հրահրի Սեզ ճակատիդ, Արարա՛տ: Եւ աւերուող մեր սրտում Եռա՛ անմար ու առատ, Դու, պահապան մշտարթուն, Լուսակատար Արարատ...

Չեմ տեսել քեզ, բայց որպէս Անոյ զնոյր իմ հոգուն Պայծառ ես դու, հրակեզ, Հրապսակ ու կանգուն ... Արդար դրօշ հայութեան, Սիրոյ սեղան հրառատ, Դու՛, իմ երկրի յարութեան

Անխաբ վկայ, Արարա՛տ. Որքան մնանք մեք նկուն, Որքան խաւարն իջնի խոր, Ծիրանաւոր մեր հոգուն Դու՛, պահապան զօրաւոր...

Որպէս երազ լուսեղէն Չիւնապայծառ ու շողուն Դու՛, անխորտակ ապաւէն Հրաճարակ մեր հոգուն. Կանգնիր, անկեալ ժողովուրդ, Եւ հաւատա՛, եւ տոկա՛. Կայ քո վշտում վեհ խորհուրդ Եւ խաչուածին մահ չըկայ. Պարզուիր պայծառ դէպի վեր, Յոլա՛ հրով անարատ, Երկրիս մոխիր ու աւեր, Դու՛, անմահ սիրտ Արարա՛տ...

ՎԱՅԱՆ ՏԵՐԵԱՆ

Գրախօսական՝ Դոկտ. Զաւէն Մարրլեանի «Հայոց Նորագոյն Պատմութեան Էջերէն (1915-2020)» Գիրքին

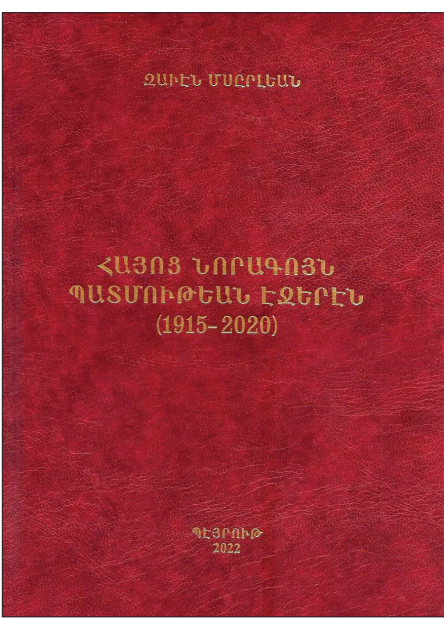
Կարդալով Դոկտ. Զաւէն Մարրլեանի «Հայոց Նորագոյն պատմութեան էջերէն (1915-2020)» գիրքը, անգամի մը համար եւս կը համոզուիս պատմութիւնէն դասեր քաղելու եւ իրատես դիւանագիտութիւն որդեգրելու անհրաժեշտութեան: Բայց այդ մէկը կարենալ ընելու համար անհրաժեշտ է աննախապաշար մօտեցում ցուցաբերել եւ պեղել պատմութիւնը քննական ակնոցով: Յատկանշանքեր, որոնցմով հարուստ է Դոկտ. Զաւէն Մարրլեան եւ այդ մէկը կ'արտացոլայ իր հրատարակած բոլոր աշխատասիրութիւններուն ընդմէջէն:

Կարդալով գիրքը, անգամի մը համար եւս կը համոզուիս, որ մեծ պետութիւնները կ'առաջնորդուին միայն իրենց շահերով եւ պատրաստ են ոչ միայն անտեսելու փոքրերուն մարդկային տարրական իրաւունքները, այլ նաեւ ոտնակոխելու զանոնք, երբ այդ կը պահանջէ իրենց շահը: Անգլիացիները այդ է որ ըրին, Հայոց Յեղասպանութեան մասնակցած ըլլալուն համար իրենց ձեռքաւարած 142 իթթիհատական եւ այլ թուրք ղեկավարները փոխանակելով 2 անգլիացի սպաներու, 6 մալթացի աշխատաւորներու եւ անոնց յոյն կիներուն եւ զաւակներուն հետ:

Անգամի մը համար եւս կը համոզուիս, որ մեծերու մրցակցութեան մէջ կը տուժեն փոքրերը, երբ չեն յաջողիր ճիշտ կողմնորոշուիլ: Հայաստանի Ա. Հանրապետութեան անկման իսկական պատմութիւնը ուսանելի օրինակ մըն է:

Անգամի մը համար եւս կը համոզուիս, որ համաշխարհային թոհոբոսին դիմադրելու գլխաւոր երաշխիքը ներքին համերաշխութիւնն է, ազգային գերագոյն շահերու հետապնդումը, ուստի եւ նկատելի հաւաքական ուժ ստեղծելու անհրաժեշտութիւնը: Երբ կը յաջողիս այդ ընել, ըստ այնմ կը մշակես յարաբերութիւններդ արտաքին աշխարհին հետ եւ ըստ այնմ կ'արժանանաս համագործակցութեան:

Անգամի մը համար եւս կը համոզուիս, որ կան աշխարհակալական (geopolitical) հասկացողութիւններ, որոնք ժամանակավրէպ չեն դառնար: Կարդացէք հարիւրամեակ մը առաջ, 1920-ին գրուած հետեւեալ տողերը անգլիացի Գնդապետ Սթոքսի կողմէ, ու պիտի համոզուիք: «Թուրքերու կողմէ Հայաստանի յաջող ներխուժումը մասնակիօրէն փոխած է Միջին Արեւելքի կացութիւնը: Թուրքերը հակամէտ են Ատրպէյճանի հսկողութիւնը ունենալու, (իսկ) պոլշեկները վճռած են Ատրպէյճանը

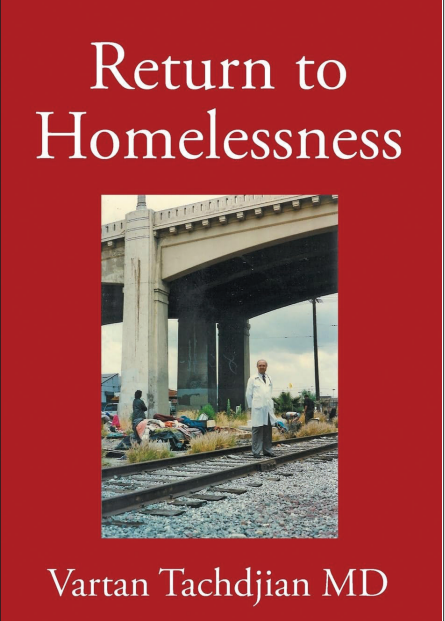
Ռուսիոյ մէջ պահելու: Անհամաձայնութիւնը Թուրքիոյ եւ պոլշեկներու ուստի անխուսափելի է: (Մենք) թշնամի ենք երկուքին ալ, բայց պիտի չկուրինք որեւէ մէկուն հետ: Վայրկեանը պատե՛հ է երկուքէն մէկուն բարեկամութիւնը ապահովելու միւսին դէմ: Պոլշեկներուն հետ բարեկամութիւնը կրնայ կեցնել իրենց ընթացիկ յառաջիկայը դէպի արեւելք եւ դէպի հարաւ, բայց իրենց քարոզչութիւնը պիտի շարունակուի: Այդ մեզի կրնայ նաեւ տալ հում նիւթեր, որոնց կարիքը շատ ունինք մեր ճարտարարուեստին եւ շուկաներ՝ մեր արտադրողներուն համար: Միւս կողմէ դժուար է հաւատալ մնացուն պոլշեկիկեան վարչաձեւի: Թուրքերուն հետ մեր բարեկամութիւնը մեզի պիտի արժէ թողլքումը Թուրքիոյ մէջ յունական տարածումին թիկունք կանգնելու մեր քաղաքականութեան: Մեր կողմը պիտի բերէ ամբողջ իսլամութիւնը, եւ կենսական է մեր արեւելեան կայսրութեան շարունակման համար իսլամը մեր կողքին ունենալ: ...Վի՛հը սիւնիներուն եւ շիիներուն միջեւ լայն է եւ եթէ պէտք է, կարելի է լայնցնել:» Այս մէջբերումը հիանալի օրինակ մըն է տարածաշրջանի հակամարտութեանց ընկալման, որ նոյնքան այժմէական է այսօր եւս: Իսկ վերջին նախադասութիւնը ձեզի վերջիչել տուա՞ւ իրաք-իրան եւ Սէուտական Արաբիա-իրան հակամարտութիւնները:

1991-ին, Հայաստանի Գ. Հանրապետութեան հռչակմամբ, նոր դարաշրջան մը բացուեցաւ մեր ժողովուրդի պատմութեան մէջ, Հայաստանի եւ Սփիւռքի տարածքին: Հետեւաբար, այս նոր դարաշրջանը ճիշտ ուղիի մէջ դնելու համար, շատ անհրաժեշտ կը դառնայ զայն նախորդածի քննական վերլուծութիւնն ու արժեւորումը,

Նոր Գիրքեր Return to Homelessness (Վերադարձ Դեպի Անօթեւանութիւն) Ղեկնակ՝ Տոքթ. Վարդան Թաշճեան

Newman Spring հրատարակչատունէն լոյս տեսած 158 էջերէ բաղկացած, Return to Homelessness հատորի հեղինակ բժիշկ Վարդան Թաշճեան, հետաքրքրական կերպով կը պատմէ մեծ եղունքն բռնի տեղահանուած գաղթական հայերու մասին: Ան դառնօրէն կը վերջիչէ անօթեւան, տնազուրկ եւ վտարանդի հայերու տառապալից կեանքի մասին: Այդ տարագիրներուն բախտակից եղած է նաեւ գիրքին հեղինակը:

Վարդան Թաշճեան փոքր տարիքէն հետամուտ եղած է հետեւիլ բարձրագոյն ուսման, ապրելու համար արժանավայել կեանք մը: Ան տքնաջանութեամբ, յարատեւութեան եւ աննկուն կամքին շնորհիւ հասած է իր տեսլականին, դառնալով քիմիագետ եւ ապա ներդրաբան բժիշկ եւ վիրաբույժ: Բժիշկ Վարդան Թաշճեան մօտէն հետաքրքրուած է եւ աշակցած կարիքաւոր անօթեւաններուն, որոնցմ-

Ներկատարելով եւ իր ներդրումը դնելով անոնց առողջապահական եւ ընկերային հարցերու բարելաւումին համար:

որ պիտի օգնէ մեզի խուսափելու անցեալի սխալներէն: Գիրքին մէջ տեղ գտած «Հայաստանի միջազգային-քաղաքական զարգացման փուլերը (1920-1992)» եւ «Հայ Սփիւռքը, 1921-2020» գլուխները, այդ գծով շատ օգտակար կը հանդիսանան: Նոյնն է պարագան Հայկական Հարցի հոլովոյթին յատկացուած 72 էջերուն, որոնք պիտի նպաստեն մեր առաջնահերթութիւններու վերամշակման գործին:

Կը շնորհակտուենք Դոկտ. Զաւէն Մարրլեանը այս աշխատասիրութեան լոյս ընծայման առթիւ, մաղթելով իրեն քաջառողջութիւն, շարունակելու իր ազգանուէր գոր-

ծունէութիւնը: Աւարտենք մեր այս հակիրճ գրախօսականը մտահոգութեամբ մը: Մեզի չեն պակսիր մեր անցեալի մասին քննական վերլուծութիւններ: Ուրեմն ինչո՞ւ համար չենք յաջողած զանոնք ընդհանրացնել մեր ժողովուրդին մէջ, որպէսզի առիթը չտանք ներքին թէ արտաքին պատեհապաշտներու, մոլորեցնելու ժողովուրդը եւ հուսկ՝ հրահրելու ազգամիջեան վէճեր, որոնք պառակտումներ յառաջացնելով մեր մէջ, կը ջլատեն մեր ուժերը, յանգելով պարտութիւններու եւ կորուստներու: **ՅԱՐՈՒԹ ՏԵՐ ԴԱԻԹԵԱՆ**

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱԿ
ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ
(200 ՀՈԳԻ ՀԱՄԱՐ)
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104
ՇԵՆԱԶԱՅՆԵԼ
(626) 797-7680

Սկսեալ Զոկտեմբեր 13, 2023-Էն
Նկարչութեան
Դասըթացք
Ամեն Ուրբաթ
5 PM - 6 PM
Ուսուցչուհի Ռիթա Շահինեան
Հասե՛ք
1060 ALLEN AVENUE PASADENA, CA 91104
Արձանագրութիւն
Սկսեալ Սեպտեմբեր 18
Չանգաւարել
+1(626) 681-9455
\$ 30 FEE / Month
Instagram.com/norserountlosangeles
facebook.com/norserountculturalassociation

Ազգային Դաստիարակութիւն

ՎԵՐ. ԴՈԿՏ. ՎԱՅԱՆ Յ. ԹՈՒԹԻԿԵԱՆ

«Ազգ» կը նշանակէ ժողովուրդ մը, որ կը բնորոշուի իր հողին, մշակոյթին եւ լեզուին նուիրեալ: Ազգ մը կազմող մարդիկ իրարու կապուած են արեւակցական, ազգականական եւ սերնդական կապերով: Անոնք պատմական ծագում մը, հայրենիք մը եւ հասարակաց մշակոյթ մը ունին, ինչպէս նաեւ որոշ տոհմիկ աւանդութիւններ: Իսկ «ազգային» կը նշանակէ ազգին վերաբերող, ազգին յատուկ եւ ազգով բնորոշուող:

Ինչ կը վերաբերի «Դաստիարակութիւն» բառին, կը նշանակէ կրթութիւն, մտքի եւ հոգիի, վարք ու բարքի, կեանքի ու կենցաղի որոշ ուղղութիւն տալ:

Ազգային դաստիարակութիւն ջամբել կը նշանակէ ազգ անունը կրող հաւաքականութիւնը դաստիարակել եւ կրթել, անոր մէջ ներմուծել ազգային ոգի եւ նկարագիր, գայն ներշնչել եւ ուղղել իր իտէալներու, ձգտումներու եւ նպատակի ճանապարհին վերջնավայրը՝ բանիւ, գործով եւ կեանքի օրինակով:

Արդ, ինչպէ՞ս պիտի դաստիարակենք մեր նոր սերունդները ընտիր հայեր ըլլալու համար: Ինչպէ՞ս պիտի ստեղծենք անոնց մէջ հայկական ինքնութեան հպարտութիւնը: Ազգային դաստիարակութեան համար կ'ուզենք այստեղ յիշել հետեւեալ մի քանի կարեւոր ազդակները կամ միջոցները. -

1. Հայ Մշակոյթ: Մշակոյթը ժողովուրդի մը հոգեկան, մտաւոր եւ նիւթական ստեղծագործութեան արդիւնքն է, անոր հանճարի խտացումն ու թանձրացումը, ազգային կենսունակութեան ներուժը, անոր ձգտումներուն, յոյզներուն, խոռվիքներուն, տառապանքներուն ու բերկրանքներուն համադրոյթն է արուեստի եւ լեզուի միջոցով արտայայտուած:

Ազգային մշակոյթով ժողովուրդ մը հաղորդակից կ'ըլլայ ու կը միանայ մարդկութեան: Միեւնոյն ժամանակ ազգային մշակոյթը կ'ամրապնդէ ու կ'ապահովէ ժողովուրդի

մը գոյութեան հիմերը: Գոնէ հայ ազգի պարագային, կրնանք անվարան ըսել, թէ հայ մշակոյթը հայութեան համար ինքնապաշտպանութեան ամէնէն ամուր եւ զօրեղ խարխիսներէն մէկը եղած է:

Հայ մշակոյթով է որ կրնանք հայ նոր սերունդներուն ճանչցնել մեր անցեալը՝ դարերու մութին մէջէն լոյսի բերելով հերոսական դէմքերը մեր նախահայրերուն, որոնք աշխատած ու պայքարած են, որպէս զի իրենց յաջորդները ազգային դիմագիծ ունենան:

Հայ մշակոյթով է, որ պիտի կրնանք վեր հանել մեր անցեալի փառաւոր էջերը, մեր ցեղին ձիրքերուն ստեղծագործ մնացուն արժէքները: Եւ այսպէս ընելով պիտի ջանանք ազգային հպարտութիւն ստեղծել մեր նորագոյն սերունդներու սրտին մէջ, թէ իրենք շքեղ անցեալ ունեցող ժողովուրդի մը զաւակներն են □ յաջորդները Հայկ Նահապետի, Մեծն Տիգրանի, Գրիգոր Լուսաւորիչի, Քաջ Վարդանի եւ լուսափայլ այլ հերոսներու, որոնց դէմքերը կ'իշխեն դարերուն:

2. Հայրենիքը: Հայրենիքը ամրակուռ կռուանն է հայ ժողովուրդի գոյատեւման եւ յառաջդիմութեան: Ան հզօր վկայութիւն է մեր ցեղային հանճարի յաւերժական տոկունութեան եւ ապահով գրաւականը մեր գալիքին:

Հայաստանը, դիւթական եւ հմայիչ այն հողն է, որ մեր ազգային յոյսերուն, երազներուն ու տեսիլքներուն գումարը կը խտացնէ: Պատմութեան արիւններէն ու աւերներէն ժառանգ մնացած այն պատառ մը հողն է որ կը կոչենք Մայր Հայաստան:

Ամէն լի-իրաւ հայու համար հայրենիքը սոսկ որեւէ երկրամաս մը չէ, այլ արարատեան այն հողամասը որ մեր ցեղի դարաւոր քրտինքով եւ արիւնով մկրտուած է:

Ամէն հայրենասէր հայ իր խօսքով, կեանքի օրինակով եւ գործնական հայրենասիրութեամբ կրնայ հայրենիքի հանդէպ սէր, ներշնչում եւ նուիրում ստեղծել նոր սերունդի հայ տղոց եւ աղջիկներու կեանքին մէջ: Ասիկա

ազգային դաստիարակութիւն ջամբելու ազդու միջոցներէն մէկն է:

3. Հայ Եկեղեցին: Հայ Եկեղեցին դարեր շարունակ բախտորոշ ազդեցութիւն ունեցած է հայ ազգի հոգեւոր, ազգային, քաղաքական, ընտանեկան, ընկերային եւ մշակութային կեանքին վրայ: Ան հզօր ազդակ մը եղած է հայ ազգի քաղաքակրթութեան եւ ստեղծագործ յառաջդիմութեան:

Հայ Եկեղեցին նաեւ եղած է հզօր ազդակ մը հայ ազգային-քաղաքական կեանքի ղեկավարման մէջ: Երբ պետութիւն ունեցանք, ան գործեց պետութեան հետ ձեռք-ձեռքի: Իսկ երբ մեր պետականութիւնը կորսնցուցինք, ան ստանձնեց հայ ժողովուրդի հոգածութիւնը աշխարհի չորս ծագերուն:

Դարձեալ, Հայ Եկեղեցին իբրեւ քրիստոնէական ընտիր դաստիարակութիւն ջամբող հաստատութիւն, դարեր շարունակ դարձած է հայ ժողովուրդի մէջ քրիստոնէայ նկարագիր կերտող ուժեղ ազդակ մը: Դարեր շարունակ, ան դարբնեց հայ հոգին՝ Քրիստոսի, Իր առաքեալներուն, հայ սուրբերուն ու մարտիրոսներուն ոգիով:

Սիրել եւ սիրցնել գայն ամէն հայ քրիստոնէային վսեմ պարտականութիւնը ըլլալու է:

4. Հայ Լեզուն: Աշխարհի որ անկիւնն ալ գտնուինք հայ լեզուն մեր ինքնութիւնը պահող ու պաշտպանող վահանն է, մեր արմատներուն աւիշ հասցնող միջոցը, ուր թագնուած են բոլոր առանձնաշատ կուլթիւնները, որոնցմէ անձ մը կը տարբերի ուրիշ անձէ մը՝ իր զգալու, խորհելու արտայայտուելու եղանակով, աշխարհ ընկալուածով եւ լեզուամտածողութեամբ:

Հայ լեզուին սպառնացող վտանգը մասնաւորաբար սփիւռ-քահայուն համար բացայայտ է. հարց մը, որ խօսելով, գիտակցելով եւ մտահոգուելով չի դարձնուիր, չի լուծուիր, այլ որչափ հնարաւոր է, դրական աշխատանքով: Իսկ դրական աշխատանքը կ'ենթադրէ հայ դպրոցներ հիմնել՝ հայերէն խօ-

սելու, հայերէն գրելու եւ կարդալու համար: Դրական աշխատանքը կը պահանջէ նաեւ որ հայ տունը իրօք հայ տուն ըլլայ, ուր հայկական մթնոլորտ տիրէ, ուր խօսակցական լեզուն հայերէն ըլլայ, ուր տիրեն հայկական աւանդութիւններն ու բարեմասնութիւնները, ուր հայ լեզուով փոխանցուին հայ ոգին ու հայկական արժէքները:

5. Հայ Դատ: 1915 - 1923 տարիներուն տեղի ունեցող հայկական Յեղասպանութեան իբրեւ հետեւանք, Արեւմտահայաստանի հայութիւնը ոչ միայն բրտօրէն արմատախլուեցաւ իր երեք հազարամեայ հայրենի հողէն, այլեւ աւելի քան մէկ ու կէս միլիոն անմեղ զոհեր տուաւ: Այսպէս, հայութեան ֆիզիքական բնաջնջման ծրագիրներու իրագործումով, Արեւմտահայաստանն ու Կիլիկիան բոլորովին բռնագրաւուեցան իրենց իրաւական տէրերէն եւ հայ ժողովուրդին գրեթէ կէսը բնաջնջուեցաւ...:

Հայ Դատ եւ ազգային պահանջատիրութիւն սերտօրէն աղերսուած են իրարու: Թուրք պետութեան հայ ազգին պահանջը հայկական Յեղասպանութեան ճանաչումն է, ինչպէս նաեւ հայկական հողերու վերադարձը իր բուն իրաւատիրոջ՝ հայ ժողովուրդին: Եւ այս արդար դատը անժամանցելի է փոյթ չէ թէ աւելի քան դար մը անցած է Մեծ Ռճիրէն:

Բայց, դատ մը շահելու համար անհրաժեշտ է իրագրել ըլլալ անոր ներքին եւ արտաքին բոլոր փուլերուն: Եւ որովհետեւ Հայ Դատը ամէն հայու դատն է, անոր հետապնդումը կը պահանջէ մեզմէ՝ լաւ ճանչնալ այդ Դատը եւ ապա լաւ ճանչցնել գայն հայ ժողովուրդի բոլոր զաւակներուն, մանաւանդ մեր նոր սերունդին: Այս ամէնը անբաժանելի մաս կը կազմեն ազգային դաստիարակութեան:

Արդ, Հայ Մշակոյթ, Հայրենիք, Հայ Եկեղեցի, Հայ Լեզու եւ Հայ Դատ կարեւոր ազդակներ եւ միջոցներ են ազգային դաստիարակութեան, որոնց միջոցով պիտի կրնանք դաստիարակել նոր սերունդները ընտիր հայեր ըլլալու եւ իրենց հայկական ինքնութեան հպարտութիւնը իրենց հետ պտտցնելու ամենուրէք:

Երագելն Անգամ Անոյ Է

ԲԱԳՐԱՏ ԷՍԴՈՒԳԵԱՆ

Ուրախացանք Պերլին քաղաքը կիսող պատին փլուզման պատկերը տեսնելով: Բ. Համաշխարհային պատերազմի աւարտին, իբրեւ պարտուած երկիր Գերմանիա ահամայ հարկադրուեցաւ հարազատ երկրի տարանջատման:

Կարճատեւ եղաւ այդ ուրախութիւնը: Մարդիկ շուտով մոռցան «Անգամ մըն ալ երբե՛ք» կարգախօսի իմաստը: Պուշ կրտսերէն ետք, իբրեւ յիմարութեան մարմնացում Թրամփ եկաւ բազմելու ԱՄՆ նախագահի աթոռին: Գաղթականներու մուտքը արգիւլելու համար դիմեց ամենանախնական միջոցին, երբ պատ հիւսեց Մեքսիքայի սահմանի երկայնքով: Պատ հիւսելու ճարձքն ստույգ թուեցաւ այլոց եւս: Իսրայէլ պատով անջատեց իր երկիրը Պաղեստինէն: Թուրքիա պատեր հիւսեց հարաւային սահմանի երկայնքին: Յունաստան Մա-

րիցա գետեզրին եթէ ոչ պատեր, այլ փշաթելերով ամրացուց Թուրքիոյ սահմանը: Այժմ եւրոպացիք Միջերկրականի ափերը եւս կ'ամրացնեն ժայռակոյտերով:

Մենք որ հեզնանքով ու ծիծաղով դիտած ենք մարդկութեան այս թշուառ ճարահատութիւնը, այսօր մենք ալ խորհուրդ պիտի տանք Ձանգեզուրի յարող շրջանները բարձր պատերով անարիկ պահել:

Իսկայէս ճարահատութիւն մըն է այս, քանի որ ոչ ի՛նչսմ Ալիեւ եւ ոչ ալ Ռեճեփ Թայյիպ էրտողան նպատակ չունին խօսքէ հասկնալու: Անոնք երկուստեք յամառ պահանջատիրութեամբ կը հոլովեն Ձանգեզուրի միջանցքի մասին:

Հայաստանի լրատու գործակալութիւններ վերջերս կը հաղորդեն թէ բոլոր աշխատանքները աւարտած են Մարգարայի անցակէտի վրայ: Այսինքն Հայաստան-Թուրքիա սահմանակէ-

տը պատրաստ է շահագործման: Սակայն այս մասին Թուրքիա կը հրաժարի կամք դրսեւորել եւ այս զարգացումը անարձագանգ կը մնայ Թուրքիոյ կողմէ:

Եթէ Մարգարայի անցակէտը պատրաստելու փոխարէն Ձանգեզուրը բարձր պատերով կամ ժայռաբեկորներով անանցանելի դարձնէինք, վստահ եղէք որ Թուրքիոյ գրաւոր եւ տեսողական լրատուամիջոցները շաբաթներ շարունակ իրենց օրակարգի գլխաւոր նիւթ կը դարձնէին այս զարգացումը:

Հայաստան բազում անգամներ յայտարարեց թէ Ատրպէյճանի եւ Թուրքիոյ հասկացողութեամբ «միջանցք» բանալը երկրի հողային ամբողջութիւնը խանգարող իմաստ ունի եւ անկախ պետութիւնը երբեք պիտի չարտօնէ նման ոտնձգութեան:

Նոյն եղանակով հարեւան եւ մանաւանդ սահմանակից երկիր Իրան ալ բացայայտ կերպով յայտարարեց այս պահանջի դիմաց իր դժկամութիւնը:

Ուրեմն կրկնենք՝ խօսակցին հետ պէտք է խօսիլ իր

հասկցած լեզուով:

Այս մասին նաեւ օրինակ կրնանք բերել պատմական դէպքերը:

Չինացիք թրքական արշաւանքները կասեցնելու համար չէ որ հիւսած էին աշխարհի ամենաերկար պարսպապատը: Յաւալի է հազարամեակներ ետք անհամաձայնութիւնը վերջնականապէս լուծելու համար հարկադրուած ըլլանք նման նախնական լուծումի մը: Բոլորս գիտենք թէ մարդ արարածը պէտք էր ունենալ բանականութիւն, որպէսզի քաղաքակրթութիւնը յառաջընթաց արձանագրէ: Բայց այդ կարողութենէ զուրկ ենք շնորհիւ Ալիեւի եւ էրտողանի նման քաղաքական գործիչներու:

Բարբախտաբար Հայաստանի կառավարութեան ներկայացուցիչները գիտակցելով իրենց պատասխանատուութեան, անտես պիտի առնեն այս անհեթեթ առաջարկը եւ պիտի շարունակեն դիւանագիտական եւ պետական լրջութեան համապատասխան քայլերով:

Ի՞նչ ըսեմ, երագելն անգամ անոյ չէ:

Հանգանակային Յաջող Ձեռնարկ Ի Նպաստ Երիտասարդ Հոգեւորականներու Ուսման (Steward) Որակաորման

Մօտ 200 հոգի ներկայ գտնուեցաւ Արեւմտեան Թեմի առաջնորդարանի կողմէ կազմակերպուած հանգանակային տարեկան ճաշկերոյթին, ի նպաստ երիտասարդ հոգեւորականներու բարձրագոյն ուսման եւ վերաորակաւորման (Steward) ծրագրին:

Գալայճեան արդիական եւ գեղատեսիլ սրահին մէջ կայացած սոյն միջոցառումին կը նախագահէր բարեջան առաջնորդ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեան: Ներկայ էին նաեւ Թեմական Խորհուրդի ատենապետ Տիար Վարդան Նազիրեան: Առաջնորդի տեղակալ Արժ. Տ. Մանուկ Ա. Քհնյ. Մարգարեան, Հոգշ. Երեմիա Վրդ. Աբգարեան, Արժ. Տ. Սարգիս Ա. Քհնյ. Փեթոյեան, ինչպէս նաեւ տարբեր կա-

ռուցներու պատասխանատուներ:

Համազամ ճաշերու սպասարկութենէն ետք՝ գործադրուեցաւ օրուան պատշաճ յայտագիր մը: Խօսք առնողերը շեշտեցին բարձրագոյն ուսման կարեւորութիւնն ու երիտասարդ հոգեւորականներու առնչակից դառնալը ժամանակակից կեանքի պայմաններու եւ մարտահրաւէրներուն հետ:

Առաջնորդ Յովնան Սրբազան շնորհակալութիւն յայտնեց բոլոր անոնց որոնք՝ սատար կը հանդիսանան սոյն նախաձեռնութեան, որուն առաքելութիւնն է շարունակել արդիւնաւետ ծառայութիւնը համայնքի կեանքէն ներս:

Կ'իմամանք թէ աւելի քան 200,000 տոլար գոյացած է սոյն հանգանակային յաջող ձեռնարկէն:

Սուրբ Ներսէս Շնորհալի Պատուոյ Շքանաշնով Պարգեւատրուեցան Այտա Ասրէճեան, Այտա Սէթեան Եւ Արա Պապայեան

Անցեալ կիրակի 21 Յունուար, 2024, Պրըպէնքի Ս. Ղեւոնդեանց Մայր Տաճարին մէջ, տեղի ունեցած հանդիսաւոր պատարագի ընթացքին, եկեղեցական յատուկ արարողակարգով, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Հայրապետին կողմէ Սուրբ Ներսէս Շնորհալի պատուոյ շքանշանին արժանացան հայ իգական սեռի աշխոյժ եւ նուիրեալ գործիչներէն Այտա Ասրէճեանն ու Այտա Սէթեանը, ինչպէս նաեւ գաղութիս հանրածանօթ եւ վաստակաւոր անձնաւորութիւններէն՝ Արա Պապայեանը:

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Բ. ի սրբատառ կոնդակի ընթերցումը կատարեց օրուան պատարագիչ Հոգշ. Տ. Երեմեա Վրդ. Աբգարեանը: Այնուհետեւ տրւեցա-

թեան արարողակարգի նախագահ եւ թեմիս բարեջան առաջնորդ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեան, վերոյիշեալ պարգեւատրեալներուն լամբակները զարդարեց Սուրբ Ներսէս Շնորհալի շքանշաններով, արժանանալով ներկայ հաւատացեալներու ծափահարութեանց: Այս առթիւ Յովնան Սրբազան իր սրտագին շնորհակալութիւնները յայտնեց երեք անձնաւորութիւններուն, մէկ առ մէկ բնութագրելով իրենց նկարագրային եւ ծառայողական արժանիքները, զորս մատուցած են անցնող տասնեակ տարիներուն, ի նպաստ նոր սերունդին, եկեղեցիին եւ ազգային կառուցներուն: Իր խօսքն աւարտեց շքանանակիրներուն մաղթելով քաջառողջութիւն եւ յաջողութիւն իրենց նուիրական առաքելութեան մէջ:

Միլանի Սիմֆոնիկ Նուագախմբի Նոր Երաժշտական Ղեկավարը Կը Լինի Էմանուէլ Եգնաւորեանը

Միլանի սիմֆոնիկ նուագախմբի նոր երաժշտական ղեկավարը կը լինի հայկական ծագումով Էմանուէլ Եգնաւորեանը: Այս մասին յայտարարուած է նուագախմբի ֆէյսպուքեան էջում: Էմանուէլը յայտնի կոմպոզիտոր, դիրիժոր Լորիս Եգնաւորեանի որդին է:

28-ամեայ Չուժակահար, դիրիժոր Էմանուէլ Եգնաւորեանը ծնուել է Աւստրիայում: Չնայած երիտասարդ տարիքին՝ արդէն հասել է տպաւորիչ յաջողութիւններ:

2012 թ-ին նա ներկայացրել է

Աւստրիան «Պատանի կատարողների Եւրատեսիլ»-ում:

2014 թուականի Սեպտեմբերին ձգնաւորեանը դարձել է առաջին երաժիշտը Աւստրիայից, ով յայտնուել է Fritz Kreisler մրցոյթի եզրափակիչ փուլում, որտեղ գրաւել է երրորդ տեղը: 2014 թուականի Նոյեմբերին նա ստացել է Casinos Austria Rising Star մրցանակը:

Որպէս Չուժակահար նա անցեալ տարի Ռիկարդօ Շայիի հետ բացել է Լա Սկալա թատրոնի Ֆիլհարմոնիկ նուագախմբի համերգաշրջանը:

Սփիւռքի Սէջ Գտնուելով՝ Հնարաւոր Է Երեւութային Շրջիլ Հայաստանեան Թանգարաններէն Ու Հնավայրերէն Ներս

Սլաքները կ'ուղղորդեն, շատ բնական եւ իսկապէս, տպաւորութիւն կը ստեղծէ, թէ դուն տաճարին տարածքէն ներս կը գտնուիս:

Ջուարթնոց եւ Մեծամօր արգելոց-թանգարաններէն ներս շրջելու համար այլեւս թանգարան այցելելը պարտադիր չէ: Յուցադրուած նմուշներուն կարելի է ծանօթանալ նաեւ «monuments.am» եւ «hushardzan.am» կայքերուն վրայ ներկայացուած երեւութային շրջագայութեան միջոցաւ:

Մեծամօր արգելոց-թանգարանը ներկայացուած է, ե՛ւ թանգարանային ցուցադրութիւնը, ե՛ւ հնավայրը, Ջուարթնոցը եւս, ե՛ւ տաճարի տարածքն է, ե՛ւ թանգարանի շէնքը, թանգարանային առարկաներէն որոշ ցուցանմուշներ:

Երեւութային շրջագայութիւնը երեք լեզուով է՝ հայերէն, ռուսերէն եւ անգլերէն: Ստեղծուած է ոչ միայն Հայաստանի մէջ բնակող, այլեւ սփիւռքի մեր հայրենակիցներուն եւ օտարերկրացիներուն համար: Թանգարաններուն մէջ շրջացը կ'ուղեկցուի Արամ

Խաչատրեանի երաժշտութեամբ:

Պատմամշակութային յուշարձաններու պահպանութեան ծառայութեան ստեղծած շրջագայութիւնը թանգարանները հանրահռչակելու նպատակ ունի: Հակառակ անոր, որ այցելուները երեւութային շրջագայութեան միջոցաւ ամբողջութեամբ չեն կրնար ծանօթանալ արգելոց-թանգարաններուն պահուստին:

Հետաքրքրութիւն թողնուած է, որ այցելուն նաեւ հետաքրքրութիւն ունենայ արդէն իրականութեան մէջ այցելելու թանգարան, երեւութայինէն տեղափոխուելու իրական թանգարան եւ շօշափելու պատմութիւնը, տեսնելու, ծանօթանալու:

Յառաջիկային երեւութային շրջագայութիւնը հասանելի պիտի դառնայ Գառնիի տաճարէն ներս, Ամբերդ ամրոցին ալ հնարաւոր պիտի ըլլայ ծանօթանալ ձայնային գրաստանի միջոցաւ: Նախաձեռնութիւնը պիտի շարունակուի. յետագային պիտի թուայացուին Հայաստանի բոլոր թանգարանները:

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՈՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly

Enclosed a check for (one year)

* \$50,00 * \$100,00 (first class) for USA

\$ 125,00 (Air Mail) for Canada.

\$ 250,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----

Address: -----

City: ----- State:----- Zip Code:-----

Country: -----

Tel:-----

Email: -----

Աշխատանքով Արգասաւորուած Կեանք (Գրիգոր Գրիգորեանի ցաւալի Մահուան Քառասնօրեակի Առիթով)

Մեր համագիւղացին էր Իրանի Բուրվարի գաւառից: Մնուել էր 1926 թ. Մայիս 24-ին մի նահապետական ընտանիքում: Նրա հայրը՝ Անդրիասը աշխատասէր եւ ձեռնագալիքներով ընդունակ ու յարգուած մէկն էր, իսկ մայրը՝ Եսթերը լինելով գործունեայ-քայլանթար կին ամուսնու վաղաժամ մահից յետոյ զաւակներին՝ երկու տղայ՝ Գրիգոր եւ Սարգիս, չորս աղջիկ՝ Գուլիգար, Մարիամ, Նագիկ (հանգուցեալներ) եւ Չնար: Եսթեր մեծ նանը այդ դժուար պայմաններում կատարում է նաեւ երեխաների հօր պարտականութիւնը: Ընտանիքի անդրանիկ զաւակն էր Գրիգորը տասնվեց տարեկան հասակում, իսկ եղբայրը՝ Սարգիսը տասնչորս տարեկան, նրանք ընտանիքի հոգսը միասնաբար են կրում:

Պատանի հասակում հանգուցեալ Գրիգորը տան ապրուստն հոգալու համար աշխատանքի է գնում Ջուղա, մի քանի տարի աշխատելուց յետոյ դառնում է տեխնիկ մեքենայի մեքանիկ: Ջուղայից վերադառնալով գիւղ 1947 թ. ամուսնանում է Սրբուհի Պետրոսեանի հետ: Նրանք բախտաւորում են հինգ զաւակներով, երկու տղայ՝ Խորէն եւ Ջաւէն ու երեք դստեր՝ Ալվարդ, Վարսենիկ եւ Քլարիս (Քլարիսը մահանում է 40 տարեկանում մի որդի զաւակ ժառանգ թողնելով ամուսնուն՝ Նորիկին): Քլարիսի անսպասելի մահը մեծ ցաւ ու վիշտ է պատճառում ընտանիքին:

Երբ Սարգիս եղբայրն էլ ամուսնանում է, նկատելով իրենց փոքրիկ հողամասը գիւղում կարող չէր գոհացնել երկու բազմանդամ ընտանիքների ապրուստը, ուստի հանգուցեալ Գրիգորը որոշում է՝ Թեհրան գնալ աշխատելու, փող վաստակելու: Մի քանի տարիներից վերադառնում է գիւղ: Նա նկատելով գիւղի ուսման ոչ գոհացուցիչ վիճակը զաւակների համար, ուստի երկու եղբայրներ մտածելով զաւակների ուսման մասին 1960-ին ընտանիքներով տեղափոխուում են Թեհրան:

Երկու եղբայրներ հանդերձ ընտանեօք ապրում են միասին մէկ յարկում Եսթեր նանի հովանու ներքոյ խաղաղ ու երջանիկ:

Նրանք իրենց բեռնաթափ մեծ մեքենաներով երեսուկ տարիներ տնային գործունէ են աշխատասիրութեամբ, պարտաճանաչութեամբ եւ ընտանիքասիրութեամբ, այդպիսով իրենց կեանքի ապրուստը լաւապէս վաստակում են, զավակներին բարձր ուսման են արժանացնում, նրանց բոլոր զաւակներն էլ ամուսնացած ապրում են բարեկեցիկ եւ պատուաբեր կեանքով: Հանգուցեալ Գրիգորը գոհ եւ ուրախ էր իր զաւակների կեանքով ի մասնաւորի իր Սրբուհի կնոջ ճիգ ու ջանքերից զաւակների դաստիարակութեան հարցում: Չաւակներ-

ըր իրենց ծնողներին պարգեւել են 11 թոռ եւ 12 ծոռ:

Հանգուցեալ Գրիգորի կողակիցը՝ Սրբուհին, սրանից երկու տարի առաջ Նոյեմբերի 21, 2021-ին կեանքից հեռացաւ, հիմա էլ ինք՝ Գրիգորը, 97 պատկառելի տարիքում: Ահա սա է կեանքը, ժամանակաւոր, այսինքն Աստուծոյը զնալու ենք այս աշխարհից, որպէսզի անակնկալի չմտնուենք մահուան վերահաս հանդիպումից պէտք է կեանքը շահել եւ վայելել, այնպէս ապրել, որ բարութեամբ յիշուենք, բարի արարքներով իմաստաւորենք մեր կեանքը: Հանգուցեալ Գրիգորը մէկն եղաւ էն բարեպաշտ մեր եկեղեցու անդամներից, որ իր կեանքը իմաստաւորեց որպէս սրտամրմուռ եւ հոգատար հայր, հայրենասէր եւ ազգասէր, զրակաւորութիւնը սիրող ու փայլալուրդ գիտակից մարդ: Նա 1990 թ. ընտանիքով Ամերիկա է գաղթում, նա ուրախ էր, որ զաւակներով, թոռներով ու ծոռներով ապրում են մի ազատ երկրում:

Նրա բանաստեղծական շնորհքը ծիլարձակում է այստեղ, ոգեշունչ տաղեր է գրում գիւղական կեանքից, որոնցից կարելի է յիշել՝ «Մեր գիւղի կեանքը», «Նուագիչն ու օձը», «Ոսկանի հարկը», «Գարուն օրերս» եւ այլն, բոլորը անգիր ասմունքում էր, նա այդ 97 հասակ տարիքում շատ պայծառ յիշողութիւն ունէր, Աւետիք Իսահակեանի՝ «Ապու լալա Մահարի» պոէմը մէկ շնչով անգիր արտասանում էր եւ բուռն ծափերի եւ զնահատանքի էր արժանանում: Նա հազիւ գիւղական ուսում ունէր, սակայն Աստուած նրան բանաստեղծելու եւ ուշիմութեան շնորհք էր պարգեւել, նա ընթերցասէր էր, հասարակական կեանքով հետաքրքրուած բաժանորդագրուած թերթեր էր ստանում: Նա անդամակցում էր Լոս Անձելոսի Իրանահայ Միութեան, մասնակցում էր միջոցառումներին ի մասնաւորի ուրբաթօրեայ հանդիպումներին միշտ ներկայ էր վայելելով միութենականների սէրն ու յարգանքը: Նա սիրում էր թոռներին եւ ծոռներին, յաճախակի իր շուրջն էր հավաքում եւ միասնաբար հեռուստատեսային հետաքրքրական ծրագիրներով զբաղեցնում էր եւ ուրախացնում նրանց փոխանցելով պապիկ ու թոռնիկ սէրն ու գուրգուրանքը:

Ահա, այս արժանիքներով հայ մարդը, հայրը, պապիկը աչքերը փակեց հանգիստ ու խաղաղ շրջապատուած հարազատներով, համոզուած լինելով իր փոխանցած ազգային դաստիարակութիւնը կը շարունակուի յետնորդների սրտում ու հոգում յիշատակուելով որպէս մի արժանաւոր հայ մարդ իր անմոռանալի բարի արարքներով:

Յիշատակն արդարոյն օրհնութեամբ եղիցի:

Ռ. ԿՈՐԻՒՆ

ԳԱՐԻԷԼ ՄՈԼՈՅԵԱՆԻ ՁՈՅԳ ՅՈՐԲԵԼԵԱՆՆԵՐԸ

Շարունակուած էջ 7-էն

սարակական, մշակութային եւ մարզական):

Օգտաշատ խորհրդակցութիւններէ ետք կը վերակազմուի ՍԴՅԿ Արեւմտեան Ամերիկայի Կուսակցական կառոյցը: Ապա, կը սկսին գործել Յնչակեան կուսակցութեան հովանաւորութիւնը վայելող Նոր Սերունդ Մշակութային Միութիւնը եւ Հայ Մարմնամարզական Միութիւնը: Այս բոլորին մէջ Մոլոյեան կ'ունենայ մեծ դերակատարութիւն որպէս առաջին հիմնադիր ատենապետը Արեւմտեան Ամերիկայի Սոցիալ Դեմոկրատ Յնչակեան կուսակցութեան

1981 թուականի Յունուարին լոյս կը տեսնէ «Մասիս» շաբաթաթերթի առաջին թիւը եւ այդ օրուանէ ասդին Գ. Մոլոյեան մաս կը

Ամենայն Հայոց Հայրապետ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ Գարեգին Ա. Կաթողիկոսի այցը Փասատինայի Յնչակեան Կեդրոն: Ելոյթ կ'ունենայ Գ. Մոլոյեան

կազմէ ՍԴՅԿ օրկանի խմբագրական մարմիններուն ու իր գրութիւնները լոյս կը տեսնեն թերթի տարբեր համարներուն մէջ:

Ամերիկայի մէջ, աւելի քան քառասուն տարիներ Գ. Մոլոյեան ձեռնհասօրէն վարած է պատասխանատու պաշտօններ թէ կուսակցական եւ թէ մշակութային բնագաւառներէն ներս: Ան բազմաթիւ անգամներ ստանձնած է ՍԴՅԿ Արեւմտեան Ամերիկայի Վարիչ Մարմինի ատենապետութիւնը ու երկար տարիներ եղած է Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան ատենապետը:

1984-ին Գարիէլ Մոլոյեան մաս կազմելով Փասատինայի Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցւոյ Ծխական Խորհուրդին, խումբ մը ուսումնաստենչ եւ հայրենասէր ընկերներու աջակցութեամբ իրականութիւն դարձուցին հայկական ամենօրեայ վարժարան մը ունենալու գաղափարը՝ «Յովսէփեան» վարժարանը այսօր կը նկատուի բարձր մակարդակ ունեցող հայ գաղութի միջնակարգ ուսումնարաններէն մին:

Գ. Մոլոյեան մասնակցած է նաեւ միջ-միութեանական եւ համագաղութային միացեալ ձեռնարկներու կազմակերպումին: Աւելի քան տասնամեակ մը մաս կազմած է «Հայաստան» Համահայկական Հիմնադրամի ԱՄՆ-ի արեւմտեան շրջանի Խնամակալ Մարմինն եւ 9 տարիներ եղած է Հայ-Ամերիկեան Թանգարանի եւ Մշակութային Կեդրոնի Խնամակալ Մարմնի անդամ, որպէս ներկայացուցիչ Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան ու ՍԴՅԿ-ի:

Գ. Մոլոյեան Հայերէնէ արաբերէնի թարգմանած է լիբանանահայ գրագիտուի Սիրան Սեզայի (Չարիֆեան) «Մեղաւորուիին» վէպը: Ան եղած է նաեւ արաբերէնէ հայերէն բառարանի տպագրութեան խմբագիրը: Թարգմանած է արաբերէնէ հայերէն 16 հատընտիր պատմուածքներ, որոնք լոյս տեսած են «Արարատ Գրական» պարբերաթերթին մէջ:

Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան 50-ամեակին առիթով, 2005 թուականին, Գ. Մոլոյեան արժանացաւ Ամենայն Հայոց հայրապետ Գարեգին Բ.-ի հովուապետական կոնդակին եւ պարգեւատրուեցաւ Ս. Ներսէս Շնորհալի շքանշանով, առ ի գնահատութիւն իր երկարամեայ ազգօգուտ ծառայութիւններուն, ձեռամբ Արեւմտեան Թեմի առաջնորդ՝ Գեղշ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանի: Ունի տասնեակ մը այլ պատուոյ գիրեր, տարբեր հիմնարկներու կողմէ:

Իր ունեցած վաստակին համար Մոլոյեան արժանացած է նաեւ ՍԴՅԿ-ի բարձրագոյն՝ «Փարամազի» անուան շքանշանին:

Ամուսնացած է Մարիա Յովակիմեանի հետ, ունի մանչ զաւակ մը՝ Գրիգոր, որ իրաւաբան ըլլալու կողքին կը հետեւի իր հօր օրինակին՝ մաս կազմելով գաղութի ընկերային եւ ազգային-հասարակական կեանքին:

Նման իրագործումներով հարուստ կեանք մը ունեցած է Գարիէլ Մոլոյեան ու ան տակաւին կը շարունակէ իր ներկայութիւնը «Մասիս» խմբագրատունէն ու կուսակցական տարբեր աշխատանքներէն ներս:

Նշելով Ընկ. Գարիէլի ծննդեան 90-ամեակը կը խոնարհիմք իր վաստակին առջեւ ու մեր սրտագին շնորհաւորանքները կը յղենք այս առիթով:

Վարձք կատար սիրելի Գարիէլ. Միշտ մնաս պատուէջի վրայ ու քու բեղուն կեանքդ թող օրինակ ծառայէ մեր բոլորին:

«ՄԱՍԻՍ»

Ամէն Ինչ, Ամէն Մարդ Կարելի է Սպաննել

Շարունակուած էջ 14-էն

կեանքի պաշտպանելու: Ողջոյն անոնց, որոնք այդ արժէքները պաշտպանելու համար գին կը վճարեն բանտախուցերու մէջ, աքսորի մէջ: Անկարելի է մի առ մի թուել

իրենց անունները. յանձինս խորհրդանշան դարձած Սեւահատտին Տեմիրթաշի, Օսման Քաւալայի, Կիւլթան Քըշանաքի՝ քու անունովդ կ'ողջունեմ գիրենք:»

(Արեւմտահայերէնի վերածեց՝ Սեւան Տէյիրմենձեան)

«Լիվերպոլի» Տպալորիչ Յաղթանակը՝ 4:0

Անգլիոյի Փրեմիեր Լիգայի առաջնութեան 21-րդ հանգրուանին «Լիվերպոլը» հիւրընկալեց «Պորնմուտին» եւ յաղթեց 4:0 արդիւնքով: Գերմանացի Յուրկեն Կլոպի գլխավորած խումբէն երկու քական կող նշանակեցին ուրուկուէջի յարձակող Տարուին Նունիեսը եւ փորթուկալացի յարձակող Տիոկու Ժոտան:

«Լիվերպոլը» 48 կէտով կը գլխավորէ մրցաշարային աղիւսակը եւ 5 կէտ առաջ է երկրորդ տեղը գտնուող ախոյեան «Մանչեսթըր Սիթիին», որը մէկ հանգրուան նուազ կատարած է:

«Արսենալ» Խնդիրներ Չունեցաւ՝ 5:0

Անգլիոյ Փրեմիեր Լիգայի առաջնութեան 21-րդ հանգրուանին Լոնտոնի «Արսենալը» հիւրընկալեց «Քրիսթալ Փալասին»: Սպանացի Միկէլ Արտետայի գլխավորած խումբը առաւելութեան հասաւ 5:0 արդիւնքով:

«Արսենալը» 43 կէտով կը գրաւէ աղիւսակի երրորդ տեղը: «Քրիսթալ Փալասը» 14-րդն է՝ 21 կէտ:

«Պայրըն Միւնիխ» Պարտուեցաւ «Վերտերն»

Գերմանիոյ առաջնութեան 18-րդ հանգրուանին ախոյեան «Պայրըն» Միւնխի մէջ մրցեցաւ Պրեմերի «Վերտերն» հետ: Գերմանացի Թոմաս Տուխելի գլխավորած խումբը պարտութիւն կրեց նուազագոյն արդիւնքով: «Պայրըն Միւնիխ» (17 խաղ) 41 կէտով երկրորդն է եւ առաջատար «Լեյքըքսընզին» (18 խաղ) ետ է 7 կէտ:

Երլինկ Յոլանտը՝ Տարուայ Լաւագոյն Ֆութպոլիստ

Անգլիոյ ախոյեան, գաւաթակիր, Ախոյեաններու լիգայի գաւաթակիր, Եւրոպայի սուպերգաւաթակիր, աշխարհի ակումբային ախոյեան «Մանչեսթըր Սիթի» 23-ամեայ նորուեկիացի յարձակող էրլինկ Հոլանտը ճանչցուեցաւ 2023 թուականի աշխարհի լաւագոյն ֆութպոլիստ՝ Globe Soccer Award-ը:

Մրցանակին կը յաւակնէին նաեւ Ջուստ Պելլինկեմ («Ռեալ Մատրիտ»), Քարիմ Պենզեմա («Ալ Իթիհատ»), Քեւին Տէ Պրուչին («Մանչեսթըր Սիթի»), Կիլիան Միսթրալ («ՊՍՅ»), Լիոնել Մեսի («Ինթեր Մայամի»), Վիկթոր Օսիմեն («Նափոլի»), Մոհամէտ Սալահ («Լիվերպոլ»), Կրիշտիանու Ռոնալտու («Ալ Նասր»), Պերնարտու Սիլվա («Մանչեսթըր Սիթի»), Վինիսիուս Ժոնիոր («Ռեալ Մատրիտ»):

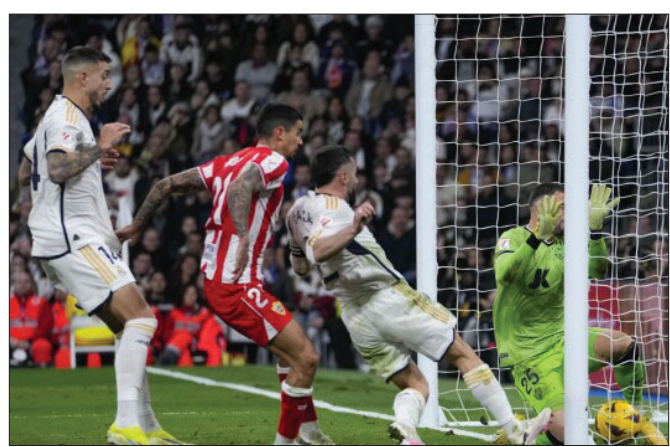
Անցած մրցաշրջանին էրլինկ Հոլանտը «Մանչեսթըր Սիթի» հետ մասնակցած է 53 հանգրուան, նշանակած է 52 կոլ:

«Ռեալի» Յաղթանակը՝ 3:2

Սպանիոյ առաջնութեան 21-րդ հանգրուանին Մատրիտի «Ռեալը» հիւրընկալեց «Ալմերիային» եւ առաջին խաղակէսին 0:2 արդիւնքով պարտուեց յետոյ երկրորդ խաղակէսին հասաւ յաղթանակի 3:2 արդիւնքով:

Առաջին վայրկեանին հանդիպման հաշիւը բացաւ հիւրերու պէճիբացի յարձակող Լարշի Ռամազանին, 43-րդ վայրկեանին «Ալմերիայի» առաւելութիւնը կրկնապատկեց սպանացի պաշտպան Էտկար Կոնսալեսը:

Ընդմիջումէն յետոյ Արքայական խումբը կրճատեց տարբերութիւնը: 57-րդ վայրկեանին անգլիացի կիսապաշտպան Ջուստ Պելլինկեմ արդիւնաւէտ իրացուց 11-մեթրանոցը: 10 վայրկեան ետք դաշտի տէրերու երկրորդ կոլը նշանակեց պրագիլցի յարձակող Վինիսիուս Ժոնիորը:

Աւելացուած 9-րդ վայրկեանին յաղթական կոլի հեղինակ դարձաւ սպանացի պաշտպան Տանիէլ Կարվախալը:

«Ռեալը» 51 կէտով կը գլխավորէ մրցաշարային աղիւսակը եւ 2 կէտ առաջ է երկրորդ տեղը գտնուող «Ժիրոնային», «Պարսելոնան» 44 կէտով երրորդն է: «Ալմերիան» վերջինն է՝ 6 կէտ:

Թորեսի Յեթ-Թրիքը Նպաստեց «Պարսելոնայի» Յաղթանակին

Սպանիոյ առաջնութեան 21-րդ հանգրուանին ախոյեան «Պարսելոնան» Սեւիլիայի մէջ մրցեցաւ «Պետիսի» հետ եւ առաւելութեան հասաւ 4:2 արդիւնքով:

Սպանացի յարձակող Ֆերան Թորեսի տուպլէն յետոյ սպանացի Զաւիի գլխավորած խումբը առջեւն էր 2:0 արդիւնքով, սակայն զիջեցաւ առաւելութիւնը: Երկրորդ խաղակէսին «Պետիսին» երեք վայրկեանի մէջ երկու կոլ նշանակեց սպանացի կիսապաշտպան Իսկոն:

Կատալոնական խումբի յաղթական կոլը 90-րդ վայրկեանին նշանակեց փորթուկալացի յարձակող Ժոաու Ֆելիշը: Երկու վայրկեան ետք Ֆերան Թորեսը հեթ-թրիք իրականացուց:

«Եուվենթուսը» Յաղթեց Եւ Բարձրացաւ Առաջին Տեղ

Իտալիոյ առաջնութեան 21-րդ հանգրուանին Թուրինի «Եուվենթուսը» մրցակիցի դաշտին վրայ հանդիպեցաւ «Լեչէի» հետ եւ յաղթեց 3:0 արդիւնքով:

Տուպլի հեղինակ դարձաւ սերպ յարձակող Տուչան Վլահովիչը: Աչքի ինկաւ նաեւ պրագիլցի պաշտպան Պրեմերը:

«Եուվենթուսը» 52 կէտով գլխավորեց մրցաշարային աղիւսակը եւ 1 կէտ առաջ է երկրորդ տեղ նահանջած Միլանի «Ինթերին», որ մէկ հանգրուան նուազ կատարած է:

ՊՍՅ-ն Հասաւ Գաւաթի 1/8 Եզրափակիչ

Ֆրանսայի գաւաթի 1/16 եզրափակիչին ՊՍՅ-ն հիւրընկալեց «Օւլիանին»:

Սպանացի Լուիս Էնրիկէի գլխավորած խումբը յաղթեց 4:1 արդիւնքով: Տուպլի հեղինակ դարձաւ ֆրանսացի յարձակող Կիլիան Միսթրալը: Մրցակիցի բերդը գրաւեցին նաեւ փորթուկալացի յարձակող Կոնսալու Ռամոնը եւ ֆրանսացի կիսապաշտպան Սենի Մայուլուն:

ՊՍՅ-ն հասաւ 1/8 եզրափակիչ:

Մեսին Ու Տի Մարիան Ցանկութիւն Ունին Մասնակցելու Փարիզի Ողիմպիական Խաղերուն

Աշխարհի ախոյեան Արժանթինի հաւաքականի յարձակող Լիոնել Մեսին ու կիսապաշտպան Անխել Տի Մարիան կ'ուզեն մասնակցել այս տարի Փարիզի մէջ կայանալիք ողիմպիական խաղերուն, կը հաղորդէ Direct Sports-ը:

Եթէ Արժանթինի մինչեւ 23 տարեկաններու հաւաքականը նուաճէ ողիմպիականին մասնակցելու իրաւունք, Մեսին ու Տի Մարիան խումբին հետ կը պատրաստուին Փարիզի Խաղերուն:

Ողիմպիական խաղերու ֆութպոլային մրցաշարին կը մասնակցին մինչեւ 23 տարեկանները, սակայն կը թոյլատրուի ամէն խումբի աւելի բարձր տարիքի երեք ֆութպոլիստի մասնակցութիւնը:

36-ամեայ Մեսին եւ 35-ամեայ Տի Մարիան 2008-ի Փեքինի Ողիմպիական Խաղերու ախոյեաններ են:

